



weekly.meest.com

MeestWeekly



ПОЛІТИЧНА КРИЗА ЗАМІСТЬ ІСТОРИЧНОЇ ДИСКУСІЇ Між РП та Україною знову виник розбрат через УПА

Читайте с. 7



МІСТА ГОТУЮТЬ ДО КРУГОВОЇ ОБОРОНИ

Досвід війни засвідчує доцільність
превентивних заходів

с. 5



ООН НА МЕЖІ ФІНАНСОВОГО КОЛАПСУ?

США заборгували цій організації понад чотири
мільярди

с. 13



Over
\$2,000
in Bonuses

ЗАПРОШУЄМО НА РОБОТУ ПО ДОГЛЯДУ ЗА ЛІТНІМИ ЛЮДЬМИ

З нами Ви можете заробляти більше!
Ви також можете доглядати
за своїми близькими та рідними.

215-302-9292



КИТАЙ ЗАТІЯВ СМО БІЛЯ ТАЙВАНЮ

■ Петро Йосип

Китайська Народна Республіка (КНР) учинила крок до вступу в третю світові війну. Минулого тижня оголосила про проведення спеціальної морської операції (СМО) біля Тайваню. До операції залучили кілька морських відомств, служби навігації та рятувального забезпечення.

Цей крок Пекін назвав «відповіддю на одностороннє оголошення Японією та Філіппінами перемовин про делімітацію морських зон» на сході китайського острова Тайвань. Він вважає це «серйозним порушенням територіального суверенітету й морських прав та інтересів КНР».

Bloomberg повідомила, що йдеться про відповідь Пекіна на останню угоду між Токіо та Манілою щодо морських кордонів у цьому районі та поглиблення оборонної співпраці. Тертя виникли через нещодавню зустріч прем'єр-міністра Японії Санае Такаїті та президента Філіппін Фердинанда Маркоса-молодшого. Останній заявив, що обидві країни поділяють зобов'язання щодо зміцнення морської безпеки.

Вони також викликали гнів Пекіна своїми заявами щодо Тайваню. Філіппінський лідер сказав, що його країна, імовірно, утратить в разі конфлікту КНР із Тайванем через його близькість до острова, тоді як глава японського уряду зазначила, що вторгнення КНР на Тайвань може виправдати відправку військ Японією.

Відтак Комуністична партія Китаю звинуватила Японію та Філіппіни в тому, що вони стали «джерелом проблем» для безпеки й регіонального миру. Перед тим країни оголосили про бажання розпочати офіційні перемовини щодо визначення морських кордонів своїх виключних



економічних зон та континентального шельфу, які потенційно перетинаються з кордонами Тайваню. Пекін назвав ці перемовини «незаконними та недійсними», бо вони нібито порушують територіальний суверенітет і морські права й інтереси КНР.

Японсько-філіппінські переговори щодо морських кордонів Пекін розцінив як прямий виклик його позиції щодо Тайваню, оскільки КНР і надалі вважає цей острів своєю територією та ніколи не відмовлялася від застосування сили для його возз'єднання з материком. І хоч Японія та Філіппіни не визнають Тайвань незалежною державою, однак стосунки Токіо з Пекіном дедалі погіршуються. Зокрема, це відбулося на тлі заяви прем'єра Японії щодо того, що напад КНР на Тайвань може спровокувати військове втручання з боку Токіо. А між Філіппінами та Китаєм існує давня суперечка за Південно-Китайське море, яка вже призводила до локальних сутичок між береговими охороною двох країн.

Тож Пекін відправив до Тайваню свій найбільший патрульний корабель Haixun 09 водотоннажністю 10 тис. т. Також до цієї флотилії входять розвідувальний корабель Haixun 08 і ще два 5000-тонних кораблі — рятувальники Haixun 06 і Donghaijiu 113. За даними експертів, КНР уперше вивела такі сили для патрулювання у водах

виключної економічної зони на схід від острова Тайвань.

Китай також оснастив війська, які можуть протистояти Тайваню, новою ракетою HQ-16F, що має характеристики, «порівнянні з американськими системами Patriot PAC-2 і PAC-3». Оперативні випробування ракети з бойовою стрільбою провела 73-тя група армій у пустелі Гобі. Випробування передбачали запуск ракети з мобільної пускової установки. Успішно вразили ціль, що перебувала на відстані 50 км.

Водночас Пекін уважно стежить за останньою хвилею ескалації протистояння на Близькому Сході. Там сподіваються на якнайшвидше поновлення режиму припинення вогню та перемовного процесу, відмітив Лін Цзянь, речник Міністерства закордонних справ (МЗС) КНР. «Китай глибоко стурбований ситуацією, що склалася. Відновлення бойових дій не відповідає інтересам жодної зі сторін конфлікту, — стверджував він, коментуючи свіжий обмін ударами між Іраном та Ізраїлем. — Китай сподівається, що відповідні сторони виконають свої зобов'язання з підтримки перемовного процесу, твердо дотримуватимуться курсу на врегулювання суперечностей політико-дипломатичними засобами, а також якнайшвидше досягнуть всеосяжного й стійкого припинення вогню та створять необхід-

ні умови для поновлення миру і стабільності на Близькому Сході та в регіоні Перської затоки».

На що Дональд Трамп відповів, що влада Ірану занадто затягнула перемовини зі США щодо завершення війни і тепер іранській стороні доведеться відчутти наслідки таких дій. «Іран — це лише розмови, а дій немає. Задирка Близького Сходу мертвий!» — написав він у власній соціальній мережі. На думку американського лідера, збройні сили Ірану «повністю розгромлені» й уже «не існують».

Також він переконаний, що Сполучені Штати здійснили проти Ірану «найуспішнішу блокаду в історії морської війни». «Нічого не пройде, якщо ми цього не захочемо. Це сталева стіна! Іран не веде жодного бізнесу, не платить своїм військовим чи за будь-якими їхніми рахунками і швидко стає нацією, що загинула! Багато нафти витікає. Хвала Аллаху!» — додав глава Білого дому.

Він пообіцяв, що американські військові завдають «дуже сильного удару» по Ірану. «У якийсь момент у недалекому майбутньому ми захопимо острів Харк та об'єкти нафтової інфраструктури і візьмемо на себе повний контроль над їхніми нафтовими й газовими ринками подібно до того, як ми це зробили з Венесуелою. Це чудово працює як для Венесуели, так і для США», — запев-

нив господар Овального кабінету.

Та вже 11 червня він скасував заплановані удари по Ірану «у зв'язку з успіхом перемовин із Тегераном» і натякнув на швидке підписання мирної угоди. Президент наголосив, що «остаточні пункти угоди були узгоджені всіма залученими сторонами як у концептуальному плані, так і в деталях». Серед залучених сторін він назвав Ізраїль, а також посередників, серед яких Туреччина, Пакистан, Єгипет та країни Перської затоки.

Проте Есмаїл Багаї, речник МЗС Ірану, заявив, що Тегеран ще не ухвалив остаточного рішення щодо угоди зі Сполученими Штатами і не має наміру йти на компроміси щодо своїх «червоних ліній», а будь-які повідомлення про підписання угоди є спекулятивними. За його словами, значна частина тексту була остаточно узгоджена, але США не раз змінювали свої позиції під час перемовин.

Іранська інформаційна агенція Tasnim нагадала, що американський лідер оголошував про неминучість угоди вже 38 разів протягом попередніх двох місяців, проте жодного разу цього не відбулося. «Доки Іран не оголосить про потенційну домовленість, будь-які новини від Трампа з цього питання необхідно розглядати так само, як і його попередні повідомлення», — йдеться в публікації.

MeestWeekly

The Ukrainian Canadian weekly established October 1997 in Toronto, Canada, by Meest Corporation Inc.
President Rostyslav Kisil

Український громадсько-політичний незалежний тижневик, заснований корпорацією «Міст» у жовтні 1997 року в Торонто, Канада. Президент Ростислав Кісіль

Published in Thursdays (52 issues a year) by Meest Media Corporation.
The publisher may not have the same standpoints with the author of a printed material. Authors of printed materials are fully responsible for the content. Advertisers are responsible for the content of their commercial ads.

Видає корпорація «Міст Медіа». Виходить щочетверга (52 рази в рік). Редакція не завжди поділяє погляди авторів матеріалів. Надіслані до редакції рукописи не рецензуються. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несуть рекламодавці.

Editor: Ivan Besiada
Редактор: Іван Бєсяда
Executive editor: Eugene Tarnavsky
Виконавчий редактор: Євген Тарнавський

Editorial Office/Адреса редакції:
Meest Media Inc.,
Адміністрація: 600 Markley Street, Port Reading, NJ 07064. Tel.: 1 732 634 1517
E-mail: newspaper.usa@meest.com.
Сайт: https://weekly.meest.com/us

Advertising in USA:
Реклама в США:
908-937-6342, 1 732-634-1517

Advertising in Canada:
Реклама в Канаді:
classified ad (дрібні оголошення)
(416) 236-2007 ext. 3
advertising department (реклама)
(416) 236-2007 ext. 2

Postmaster (USA), send address changes to:
Meest Media Inc., 600 Markley Street,
Port Reading, NJ 07064
USA Publication Mail Products USPS 019943.
Periodical postage paid at Elizabeth, NJ

Single copies: Price negotiable;
Mail subscriptions: In USA: \$85/year,
\$55/half of year.

Ціна одного числа договірною.
Поштова доставка у США: \$85/рік, \$55/пів року.

Please, pay your subscription to:
Чeki й грошові перекази висилати:
Meest Media Inc., 600 Markley Street,
Port Reading, NJ 07064

У тижневику також використані повідомлення кореспондентів інформаційних агенцій та інтернет-порталів Zaxid.net, УНІАН, Укрінформ, «Українська правда», «Кореспондент», ТЧН, «Вголос», «Львівський портал» та OBOZ.ua

МІСТА ГОТУЮТЬ ДО КРУГОВОЇ ОБОРОНИ

■ Ігор Голод

У багатьох населених пунктах України облаштовують потужну розгалужену систему перешкод просуванню супротивника.

«МАКСИМАЛЬНО АКТУАЛЬНІ»

Про підготовку населених пунктів в Україні до оборони з усіх напрямків уперше повідомив цього року Денис Носиков, керівник Регіонального управління Сил територіальної оборони (ТрО) Збройних сил України (ЗСУ) «Південь». Тоді він розповів, що в Одеській області облаштовують потужну розгалужену систему перешкод просуванню ворога — «їжаки» (об'ємні шестикінцеві «зірки» з металевих балок, рейок або швелерів), багатокілометрові протитанкові рови, спіральні загородження з армованої колючої стрічки, різноманітні інженерні пастки, мінні поля.

«Це все саме ті типи загороджень, які максимально актуальні в теперішніх реаліях ведення бойових дій супротивником. Але для їхнього зведення потрібен час, якого в разі виникнення загрози може просто не бути», — каже військовий експерт Сергій Коваленко.

Водночас, за словами полковника Носикова, тисячі добровольців проходять на полігонах в Одеській області під керівництвом інструкторів підготовку до спротиву ворогу. «Просто так сюди ніхто не зайде», — запевнив він. Своєю чергою в Одеській обласній військовій адміністрації наголосили: «Це не реакція на конкретну загрозу, а завчасна підготовка. Мета — мати готову лінію захисту до того, як вона може знадобитися».

«ЗАГРОЗА ЗАЛИШАТИМЕТЬСЯ»

Глен Грант, полковник британської армії у відставці, прокоментував цю новину так: «Якщо Російській Федерації (РФ) вдасться захопити Одесу, вона зможе ефективно задушити Україну — фінансово, економічно та політично. Загроза наступу на Одесу залишатиметься завжди. І цілком можливо, що вона

реалізується тоді, коли цього найменше очікують».

Та Коваленко переконаний, що російська армія в її теперішньому стані не становить загрози Одесі: «Повітряне десантування достатньої кількості військових з літаків Іл-76 чи Іл-96 наразі видається неможливим. Ці літаки, імовірно, були б знищені ще над Чорним морем. Якщо залишки російських десантних кораблів спробують вийти в Чорне море, це також виявлять заздалегідь. По цих цілях відпрацюють протикорабельні ракетні комплекси та морські дрони, які у великій кількості перебувають на чергуванні».

Водночас Дмитро Плетенчук, речник Військово-морських сил ЗСУ, за спокій, що на російські кораблі чекають. А також пояснив: «Дуже хочеться поглянути на них у приціл».

«ЦЕ ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ»

«Залишається сценарій сухопутної операції, тобто форсування Дніпра з лівого берега на правий у Херсонській області, а також балок, лиманів та інших природних перешкод у Миколаївській та Одеській областях. Для подолання всього цього потрібні величезні ресурси, — зазначив Коваленко. — Із другого боку, ми не можемо відкидати варіанта, що Путін цього року проведе мобілізацію — загальну, у явному чи гібридному форматі — і зможе отримати ще кілька сотень тисяч особового складу».

«Дії, які зараз відбуваються в Одеській області, — це превентивні заходи, — роз'яснив він. — Але нинішня активність з оборони міст — це не лише дії на випередження, а й елементарне обслуговування ліній оборони після сезонних природних явищ. Будь-яка лінія оборони після сезону дощів або снігопаду потребує обслуговування, оновлення та додаткових робіт. Ті ж самі протитанкові рови заливає водою, колючий



Антидронові коридори

дріт потопає в болоті, надовби просідають тощо».

Та в Регіональному управлінні Сил ТрО «Південь» відзначили, що навколо Одеси «завершується зведення багатокілометрових протитанкових ровів і бліндажів, установлюють колючий дріт, «зуби дракона» (бетонні блоки, що перешкоджають руху техніки) і так звані плутанки, «щоби в армії РФ не було навіть думки про спроби захоплення регіону».

Натомість Роман Світан, полковник запасу ЗСУ, не бачить сенсу в обороні Одеси з усіх напрямків, бо вважає, що «вона має бути фронтальною». А військовий експерт Олег Жданов поставив під сумнів доцільність витрачання значних коштів на масштабну підготовку міст до кругової оборони в той час, коли, за його словами, «треба купити озброєння і боеприпаси для армії, яка виконує завдання по обороні на лінії фронту».

ПРЕЦЕДЕНТИ

Однак у ході повномасштабного вторгнення в Україну російські колони не раз заходили в населені пункти не навпростець, а обходили вузли оборони з флангів. Саме завдяки круговій обороні Миколаєва у лютому 2022-го вдалося уникнути його оточення, витримати натиск переважаючих сил ворога та зупинили його наступ на південному напрямку.

Круговою була в лютому 2022 року й оборона Охтирки. Завдяки злагодженим діям підрозділів 91-го окремого полку оперативного забезпечення ЗСУ та місцевої ТрО ворожі колони були оперативно знищені вже на підступах до цього міста.

У цілковитому оперативному оточенні опинився наприкінці лютого 2022-го Чернігів. Проте його гарнізон успішно відбив усі атаки ворога, не давши йому просунути на Київському напрямку аж до його відступу у квітні.



Фортифікаційні споруди

Успіх оборони Чернігова забезпечили правильне тактичне маневрування українських військових, підірив низки мостів для уповільнення ворожих колон, а також грамотне застосування артилерії. Попри катастрофічні руйнування інфраструктури та житлових будинків, місто не здалося і вистояло.

Суми теж з усіх боків обходили ворожі колони. Це змусило українських військових і сили ТрО організувати глибоку оборону міста в умовах облоги. Зокрема, були споруджені мережі взводно-опорних пунктів та укриттів для військових і техніки. Захисники Сум проклали більше ніж 28 км протитанкових ровів, установили десятки кілометрів загорож зі спірального колючого дроту й протитанкових бетонних конструкцій («зуби дракона») для затримання техніки й піхоти.

Героїчна оборона Маріуполя в оточенні тривала 86 днів (із 24 лютого по 20 травня 2022-го). Понад 80 днів захисники міста утримували біля нього від 15 до 20 тис. елітних російських військових (морську піхоту, десантників, спецпризначенців), не дозволяючи перекинути їх на інші напрямки.

Тож ворог не зміг оточити українські сили на Донбасі та розвинути наступ у бік Запоріжжя, Дніпра чи Миколаєва. Героїчний спротив захисників Маріуполя дав Україні дорогоцінний час для проведення мобілізації, створення нових ліній оборони та підготовки резервів.

А кругова оборона Куп'янська триває з кінця серпня 2025 року. Захисники цього міста перекрили для ворога дорогу для його подальшого просування в глибоку Харківської області.

«РІВЕНЬ ЗАГРОЗИ ЗМІНЮЄТЬСЯ»

Наприкінці травня ц. р. Олексій Данчин, начальник Вишгородської районної

військової адміністрації на Київщині, повідомив, що він і його колеги за посадою отримали завдання від військового командування підготувати населені пункти до оборони з усіх напрямків. За його словами, ідеться про комплекс заходів, що мають забезпечити готовність населених пунктів до відбиття атак із будь-якого напрямку.

«Кругова оборона передбачає створення фортифікаційних споруд, інженерних загороджень, а також координацію дій між військовими підрозділами та місцевою владою», — уточнив посадовець. Того ж дня Ольга Черен, начальник Ковельської районної військової адміністрації, розказала, що питання підготовки до кругової оборони населених пунктів були обговорені також напередодні на зустрічі президента України з місцевими керівниками Рівненщини, Житомирщини та Волині.

Олександр Коваленко розтлумачив це так: «Загроза з боку Білоруси існуватиме до завершення війни та поки при владі залишається самопроголошений президент Олександр Лукашенко. Водночас рівень цієї загрози змінюється. Наразі він оцінюється як «жовтий», тобто ситуація потребує підвищеної уваги, але не є критичною. Перехід до «помаранчевого» або «червоного» рівня можливий у разі концентрації на території Білоруси значної кількості російських військ або формування ударної групи військ».

А Владислав Волошин, речник сил оборони Півдня України, поінформував, що до оборони з усіх напрямків також готують 99 % міст у Дніпропетровській і Запорізькій областях. Він уточнив, що мова йде навіть про маленькі міста Горіхів і Вільнянськ, а також селище Комишуваху. Тобто там, де окупанти ще намагаються просуватися.

■ Петро Герасименко

Рішення української влади перепоховати прах Андрія Мельника, лідера Організації українських націоналістів (ОУН), на Національному військовому меморіальному кладовищі викликало різку реакцію Ізраїлю. Міністерство закордонних справ у Єрусалимі висловило серйозну стурбованість із цього приводу. У хід пішли типові закиди про «нацистів та їхніх поплічників». Нескладно спрогнозувати, що ймовірно перепоховання в Україні Євгена Коновальця, Степана Бандери та Симона Петлюри спричинить нову хвилю звинувачень на адресу України. Причому ймовірно, що лунатимуть вони одночасно з кількох країн. Здається, що Україну намагаються позбавити права на власних героїв.

Гостра заява ізраїльського дипломатичного відомства формально нібито претендує на історичність та об'єктивність. Але насправді є прикладом упередженого ставлення і надто викривленого трактування подій минулого, а не способом установлення істини. Теза, що «Андрій Мельник співпрацював із нацистами», а «історичну правду про жертв, убитих нацистами та їхніми поплічниками, не можна ігнорувати», звучить безапеляційно. Так само, як і заява меморіального комплексу історії Голокосту «Яд Вашем», що вшанування Андрія Мельника «підриває моральну цілісність, яка лежить в основі пам'яті про Голокост». Але їх об'єднує одна спільна риса. Усі вони дуже схожі на методичку навішування ярликів. Причому більшість із них є давнім витвором кремлівської пропаганди.

Москва свого часу доклала максимум зусиль, щоб сформувати з українських борців за незалежність образ злочинців і головних колаборантів Третього Райху. Це був доволі підступний крок із перспективою на майбутнє. Ставлячи знак рівності між нацистами та націоналістами, Росія заклала фундамент для таврування будь-яких незалежницьких устремлень українців. До того ж Кремль у такий спосіб намагався приховати власну офіційну та неофіційну доволі продуктивну співпрацю з Гітлером, яка тривала до 22 червня 1941



ПРАВО НА УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ

року. Хоча СРСР уже давно припинив існування, проте ідеологічні бомби радянського виробництва зуміли пережити крах комуністичної імперії. І були успішно експортовані за межі Росії.

Ізраїль не вперше висловлює своє категоричне несприйняття певних українських історичних постатей. Аналогічний підхід практикує і Варшава, коли мова заходить про події Другої світової війни й оцінку українського націоналізму. Як не дивно, основні історичні претензії Польщі й Ізраїлю до України співзвучні з претензіями Росії. А стиль і риторика заяв настільки схожі, що інколи здається, що з однаковою часткою вірогідності вони могли бути написані в Москві, Варшаві чи Єрусалимі.

В Україні теж є багато історичних рахунків і зауважень до своїх сусідів. Але ми не толеруємо втручання в політику національної пам'яті Польщі чи Ізраїлю. Київ сповідує прагматичну позицію: кожна країна має право на своїх національних героїв. Було б дивно, якби українці розповідали громадянам інших країн, яку історію їм варто вивчати у школах і на честь кого називати вулиці. Чи вказувати, хто має право увійти до національного пантеону героїв.

Люди не ідеальні. І не варто очікувати від них ідеально правильних рішень або вчинків. Тим більше в надзвичайно складні кризові часи. Як і не потрібно трактувати події минулого з погляду сучасності, ігноруючи історичне тло. Коли Ізраїль закидає Україні вшанування лідерів ОУН, то переважно повторює тези, сформовані Кремлем у межах боротьби з «українським націоналізмом» в 1940—1950-х рр. Спекулюючи на темі епізодичних контактів членів ОУН із гітлерівською Німеччиною, Ізраїль абсолютно не помічає історичного контексту. Та не заглиблюється у складну історію боротьби українців за власну державність і ставлення до цієї боротьби провідних держав світу.

Неприємна правда полягає в тому, що демократії Заходу в першій половині ХХ ст. не бачили незалежної української держави на політичній мапі світу. Під час національно-визвольних змагань 1917—1921 рр. держави Антанти вороже ставилися до проголошення самостійності України. Антанта розглядала Українську Народну Республіку (УНР) як штучне утворення і вважала українські землі невіддільною частиною майбутньої демократич-

ної небільшовицької Росії. Натомість Німеччина й Австро-Угорщина допускали можливість створення незалежної української держави. Хоча, безперечно, керувалися передусім своїми інтересами, підписуючи з УНР Брестський мир на початку 1918 року. Та факт залишається фактом: міжнародне визнання суверенітету Україна отримала не з Лондона, Парижа чи Вашингтона, а з Берліна та Відня. У майбутньому це вплине на українську політичну еміграцію, яка зробила власні висновки з уроків визвольних змагань.

Коли мільйони українців умирили внаслідок Голодомору 1932—1933 рр., уряди західних демократій мовчали. Вони воліли налагоджувати контакти з Москвою та допомагати більшовикам здійснювати індустріалізацію, ніж порушувати питання щодо прав поневолених Росією народів. Тому націоналісти, які ставили собі за мету відновлення незалежності України, мусили враховувати гіркий історичний досвід і тодішню реальність. І мали право у складних геополітичних розрахунках сподіватися на допомогу Німеччини. Але згодом виявилось, що й Третій Райх не бачив

на мапі світу незалежної України, а незалежницькі мрії українців розглядав суто як інструмент реалізації своїх загарбницьких амбіцій. ОУН це зрозуміла. І дуже швидко німці почали сприймати її як ворожу організацію, яка стоїть на заваді їхньому плану з безперешкодного освоєння окупованих земель. А не як дружню структуру, з якою можна співпрацювати.

Зрештою, Ізраїль у боротьбі за незалежність завжди діяв і досі діє прагматично, подекуди жорстко, не надто задумуючись про міжнародне право. А реакція Єрусалима на російську агресію проти України позбавлена виразної емпатії до її жертви. Ізраїль відмовляється запроваджувати санкції проти Російської Федерації і не надає Україні військової допомоги, бо переконаний, що це не відповідає його національним інтересам. Проте це не заважає Києву займати достатньо виважену і дружню позицію щодо Ізраїлю. І ніколи на офіційному рівні не вдаватися до історичних повчань та упереджених звинувачень. Хоча, за бажання, підстави для зведення поррахунків через минуле можна відшукати без проблем. Та чи варто?

ПОЛІТИЧНА КРИЗА ЗАМІСТЬ ІСТОРИЧНОЇ ДИСКУСІЇ

Між РП та Україною знову виник розбрат через УПА

■ Мирослава Бзікадзе

Стосунки між Республікою Польща (РП) та Україною вже давно перестали бути історією про братерство, а стали історією про необхідність. Тепер вони перебувають у стані прагматичного партнерства, де беззастережна підтримка часів перших років повномасштабної війни змінилася на дипломатію національних інтересів. Двостороння співпраця балансує між стратегічною безпекою, транскордонною торгівлею, гуманітарними питаннями та історичними дискусіями.

РП надала безпрецедентну підтримку Україні з перших годин повномасштабного вторгнення Російської Федерації (РФ), ставши одним із найважливіших союзників. Допомога охопила всі ключові сфери — притулок для біженців, військову підтримку, із перших днів країна почала передавати озброєння, боєприпаси, дрони, а також стала головним логістичним хабом для постачання західної зброї. Крім того, Варшава організувала ремонт військової техніки й навчання українських військових. Польські лідери, зокрема й прем'єр-міністр, одними з перших відвідали Київ у березні 2022-го, щоби продемонструвати солідарність, і стали головними адвокатами України щодо отримання статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу (ЄС).

Та несподівано Україні довелося змінити лєтвище для закордонних візитів Володимира Зеленського. До Великої Британії з візитом він полетів через Кишинів, столицю Молдови, тоді як раніше регулярно користувався для закордонних візитів аеропортом польського Ряшева. Це відбулось на тлі нового загострення у відносинах між Польщею та Україною через перейменування підрозділу Сил спеціальних операцій (ССО) Збройних сил Укра-

їни (ЗСУ) на честь героїв Української повстанської армії (УПА).

ПОЛЯКИ ВИМАГАЮТЬ ВИБАЧЕННЯ

26 травня президент України підписав указ, яким постановив надати Окремому центру ССО «Північ» почесну назву «імені Героїв УПА». Як ідеться в документі, метою такого рішення стало «відновлення історичних традицій національного війська». Це рішення українського лідера викликало обурення серед деяких польських істориків і політиків, які нагадали, що, мовляв, бійці УПА коїли злочини проти поляків на Волині.

Через це Кшиштоф Босак, віцеспікер польського Сейму, закликав Варшаву заблокувати євроінтеграцію України та припинити фінансування Starlink для ЗСУ, поки Київ не відмовиться від «культу злочинців» та не розблокує всі ексгумації жертв Волинської трагедії.

Нагадаємо, що останніми роками на Волині, Рівненщині та Тернопільщині проводили пошукові та ексгумаційні роботи польських жертв Волинської трагедії. А в с. Угли Рівненської області результат виявився для польської сторони вкрай незручним: масових захоронень жертв

Волинської трагедії 1943 року там не знайшли.

Та цькування української сторони тривають. Лех Валенса, експрезидент РП, оголосив про припинення підтримки президента Зеленського. Він звинуватив українського лідера в образі польського народу й на знак протесту зняв з грудей значок із прапором України.

Крім того, з мерії Любліна зняли український прапор, який висів від початку вторгнення РФ 2022-го. А Кароль Навроцький, президент РП, хоче позбавити Зеленського найвищої державної нагороди Польщі — ордена Білого Орла, що йому вручив 2023 року Анджей Дуда, тодішній польський президент. Ціка-

во, що кавалером цього ордена досі є фашистський диктатор Беніто Муссоліні, але його цієї нагороди ніхто не позбавляв. Натомість ордена Virtuti Militari позбавили Леоніда Брежнєва, лідера СРСР, до речі, уродженця України. Правда, це відбулося через скасування цієї нагороди 1990 року.

Водночас Марчин Пшидач, керівник Бюро міжнародної політики президента РП, заявив, що Володимир Зеленський має зателефонувати Каролю Навроцькому і перепросити.

ДЕМАРШ І ПЕРЕМОВИНИ

Відтак Бартош Ціхоцький, колишній посол РП в Україні, повернув орден «За заслуги», яким його 2022-го відзначив Володимир Зеленський. У своїй офіційній заяві він повідомив, що повернув нагороду

через рішення української влади, яка «вшановує УПА та колаборантів німецьких нацистів».

А Ян Жарин, професор Інституту спадщини національної думки Польщі, договорився до такого: «Коли Україна виграє війну з Росією, то, на мою думку, буде для нас державою навіть небезпечнішою, ніж Росія, тож до цього треба готуватися».

Своєю чергою Радослав Сікорський, міністр закордонних справ РП, повідомив про неопублічні перемовини з Україною щодо рішення про присвоєння підрозділу ССО імені Героїв УПА. Під час зустрічі з жителями Люблінського воєводства він сказав, що вважає це рішення хибним. За словами глави польської дипломатії, історичні питання залишаються чутливими для обох країн і не всі постаті та символи можуть мати однакове сприйняття в Україні та Польщі. Він також висловив сподівання, що Україна знайде спосіб переглянути це рішення. «Для них УПА асоціюється з опором проти радянської влади, а для нас — із Волинню», — додав міністр і наголосив, що важливо не допустити використання історичних тем у російській дезінформації, яка може погіршити стосунки між двома країнами. Саме для цього Варшаву відвідав Кирило Буданов,

глава Офісу президента України.

Кароль Навроцький



П Р Я М А М О В А

Андрій Сибіга, міністр закордонних справ України:

— Протягом майже двох років ми крок за кроком відбудували конструктивний діалог. Розблокували пошуки й ексгумації. З гідністю і християнськими традиціями в кількох місцях провели перепоховання жертв. Відновили конгрес істориків, у рамках якого перевели обговорення складних сторінок спільної історії у вимір фахової, науково об'єктивної

дискусії. На основі не політичних гасел, а архівних документів, матеріалів, наукових досліджень, що відкрило дорогу до діалогу з чутливих питань і дозволило врешті-решт почути один одного. І це абсолютно правильний підхід взаємної поваги, визнання та чесності. Не можна піддаватися його та розкручувати маховик ненависті. Тим більше в умовах, коли над усіма нами — українцями, поляками, іншими європейця-

ми — знову нависає загроза з боку нашого споконвічного ворога — Росії. Не можна забувати, що боротьба між собою підведе до краю прірви. Наші захисники заслуговують на безумовну повагу. Саме вони цінують свого здоров'я і життя тримають лінію фронту та захисту всієї Європи від російської загрози. І платять за це найвищу ціну. Наші військові навіть близько не мали нічого антипольського на думці. Для

них ішлося про вшанування тих, хто так само багато років тому боровся проти імперської Москви, більшовицько-комуністичної окупації та репресій.

Андрій Садовий, міський голова Львова:

— Володимир Зеленський, отримуючи найвищу державну нагороду Польщі з рук президента Анджея Дуди, заявив, що приймає її від імені україн-

ського народу та українського війська. А тепер наступник Дуди виступає з ініціативою позбавити президента України цієї нагороди. Цікаво було б побачити, як п. Навроцький поїде забирати цю нагороду в українських військових. А вже наразі він не наважувався перетинати український кордон. Війна проявляє всіх: і тих, хто безпосередньо в ній залучений, і тих, хто спостерігає збоку.

ГРИВНЯ — У СВІТОВОМУ АНТИРЕЙТИНГУ ВАЛЮТ

■ Вікторія Хаджирадєва

Українська гривня опинилася на 11-му місці у світовому антирейтингу валют. За підсумками п'яти місяців цього року гривня не увійшла до десятки валют із найгіршою динамікою, однак її падіння майже на 5 % свідчить про збереження девальваційного тиску на національну валюту. «За цей період національна валюта послабилася на 4,68 %», — зазначив Андрій Шевчишин, український фінансовий аналітик.

Для України послаблення гривні відбувається на тлі високих бюджетних потреб, залежності від зовнішнього фінансування та збереження воєнних ризиків. Серед причин невтішної ситуації економісти також називають сукупність економічних факторів: високий імпорнтний попит на валюту, хронічний торговельний дефіцит, нерівномірні надходження експортної виручки та залежність від зовнішнього фінансування. Додатковий тиск створювали очікування девальвації, через що бізнес і населення активніше купували валюту, а також сезонні зміни на ринку. «Курс гривні в Україні формується не стільки ринком у класичному розумінні, скільки балансом між зовнішнім фінансуванням, бюджетними потребами та діями Національного банку України (НБУ). Тому значні коливання курсу — це відображення макроекономічної ситуації, а не «паніки на ринку», — запевнив своєю

чергою Олег Пендзин, виконавчий директор Економічного дискусійного клубу.

А Олександр Охрименко, президент Українського аналітичного центру, зауважив, що курс гривні відображає баланс між валютними надходженнями та попитом. Коли імпорнт стабільно перевищує експорт, а частина економіки тримається на зовнішній підтримці, тиск на національну валюту є об'єктивним процесом.

Водночас валютний ринок залишається під контролем НБУ, який згладжує на д м і р н і стрибки курсу через інтервенції. У регулятора наголошують, що динаміка обмінного курсу гривні відображає вплив ринкових факторів, а курс виконує роль поглинач шоків, як і передбачено режимом гнучкості. «Водночас завданням НБУ залишається збереження стійкості валютного ринку. Регулятор готовий оперативно реагувати на зміни ситуації на валютному ринку, використовуючи свій інструментарій та міжнародні резерви», — відмітила пресслужба НБУ.

Нагадаємо, що динаміка валютних курсів відображає вплив як внутрішніх економічних факторів, так і глобальних процесів: монетарної політики центробанків, цін на сировину, стану платіжних балансів,

геополітичних ризиків та очікувань інвесторів.

НБУ може посилювати стійкість гривні через кілька напрямів: підтримку контрольованої гнучкості курсу без різких інтервенцій, збереження високої

тому ключове завдання НБУ — не утримувати курс будь-якою ціною, а забезпечити довіру до фінансової системи», — підкреслив Охрименко.

Абсолютним лідером антирейтингу став лівійський динар, який продемонстрував найгіршу динаміку серед світових валют. За ним опинився ґанський седі, а на третьому місці — єгипетський фунт. Лівійський динар ослаб через політичну нестабільність і фактичну фрагментацію управління в країні, що обмежує контроль над валютним ринком і прибутками від нафти. Седі перебуває під тиском через високий дефіцит державного бюджету, боргове навантаження та залежність від імпорту, що підсилює попит на долар. Єгипетська валюта слабшає через структурний дефіцит, зростання зовнішнього боргу та девальваційні кроки центробанку для стабілізації платіжного балансу.

Додатково ситуацію ускладнюють глобальна нестабільність цін на сировину, посилення долара США та відтік капіталу з ринків, що розвиваються. Для цих економік характерна висока залежність від зовнішнього фінансування, тому будь-яке скорочення інвестицій або кредитних потоків одразу

тисне на курси валют і посилює їхню волатильність.

Водночас найсильнішими валютами за п'ять місяців 2026 року стали замбійська квача, ізраїльський шекель і... російський рубль. Саме ці валюти показали найкраще зміцнення за аналізований період. Квача зміцнилася завдяки відновленню експорту міді, яка є ключовим товаром для економіки Замбії, а також унаслідок домовленостей із кредиторами про реструктуризацію боргу, що знизило тиск на фінансову систему й підтримало довіру до валюти. Додатково позитивно вплинули високі ціни на сировину та посилення припливу іноземної валюти до країни.

Шекель укріпився завдяки стійкому технологічному сектору, потужному платіжному балансу та значним інвестиціям у високотехнологічні компанії. Попри геополітичні ризики, економіка зберігає високу здатність до генерації валюти через експорт ІТ-послуг і стартап-індустрію, а також завдячуючи жорсткій монетарній політиці Банку Ізраїлю, що стримує інфляцію.

Рубль показав зміцнення переважно через адміністративні валютні обмеження, регулювання руху капіталу та високі експортні надходження від сировинних товарів, насамперед енергоресурсів. Додаткову підтримку надало скорочення імпорту й обов'язковий продаж валютної виручки експортерами, що збільшило пропозицію іноземної валюти на внутрішньому ринку та штучно підтримало курс рубля.



облікової ставки для стримування інфляції та попиту на валюту, а також нарощування міжнародних резервів за рахунок стабільної співпраці з партнерами. Важливо також зменшувати валютні дисбаланси через прозорі правила ринку та прогнозовану політику інтервенцій, аби знизити панічний попит. «Стабільність гривні дужче залежить від макроекономічних факторів і зовнішнього фінансування, ніж від ручного регулювання курсу,

Ціни на однокімнатні квартири в Україні та Польщі

■ Олександра Бодняк

Медіанна ціна квартири площею 30—40 кв. м в Україні у квітні ц. р. становила 39 тис. USD, а в Польщі — 124 тис. USD.

Аналітики порівняли ціни на однакові за площею квартири в різних містах України й Польщі на основі даних з оголошень на платформі з продажу нерухомості. В Україні найдорожчі квартири площею 30—40 кв. м — у Львові. Медіанна ціна такої у квітні становила 62 тис. USD. У

Києві — 57 тис. USD. Водночас у Варшаві медіанна ціна такої невеликої квартири перебувала на рівні 172 тис. USD, що більш ніж утричі дорожче за ціни в Києві.

В інших великих містах України медіанні ціни на компактні квартири були такими: Одеса — 40 тис. USD; Дніпро — 28,7 тис. USD; Харків — 25 тис. USD. Натомість у польських містах медіанні ціни у квітні були в рази вищими: Гданськ і Краків — 162 тис. USD; Вроцлав — 146 тис. USD; Познань — 132 тис. USD.

Попри значно вищі ціни на житло, 2025-го українці

купили в Польщі 9,3 тис. квартир загальною площею 548 тис. кв. м, що впрямі більше, ніж кількість покупок нерухомості в Польщі іншими іноземцями (громадянами 115 країн).

Водночас в Україні, порівнюючи з Польщею, попит на невеликі квартири вищий приблизно на 23 %, хоча все залежить від міста. Так, квартири у Варшаві на 45 % популярніші, ніж у Києві. Проте в інших великих польських містах попит орієнтовно в 1,5—2 рази нижчий, ніж в українських. В Україні, після Києва, на другому місці за попитом



на невеликі помешкання стоїть Одеса, на третьому — Харків, Львів — лише на четвертому. Водночас пропозиція в Україні лише на 2 % більша, ніж у Польщі.

Важливо, що в Україні одним з ключових фак-

торів впливу на ринок нерухомості є безпекова ситуація. У містах поблизу лінії фронту медіанні ціни на житло значно нижчі, ніж у віддалених регіонах, і ці показники впливають на загальну картину в Україні.

МОБІЛІЗАЦІЯ ТА БРОНЮВАННЯ

Хто тепер ризикує втратити захист чи відтермінування

■ Мирослава Бзікадзе

Кабінет Міністрів України (КМУ) уніс суттєві зміни до порядку бронювання військовозобов'язаних та визначення критично важливих підприємств. Правила бронювання і мобілізації та критерії для визначення критично важливих підприємств суттєво оновили. Водночас у Міністерстві оборони України готують реформи, які змінять сам підхід до рекрутування громадян.

КОГО МОЖНА ЗАБРОНЮВАТИ

Усі чинні статуси критичності діятимуть до кінця свого терміну, але не довше ніж до 1 вересня ц. р.

Центральні органи влади та військові адміністрації мають оновити критерії критичності, а до 1 липня перевірити підприємства на відповідність до нових вимог. Якщо компанія вже не відповідає правилам, статус скасують. Повний перегляд попередніх рішень завершать до вересня 2026-го.

Крім того, із 1 вересня також почне діяти новий зарплатний поріг для бронювання. У більшості регіонів він становитиме 25 941 грн (три мінімальні зарплати), а для прифронтових територій — 21 618 грн (дві з половиною мінімалки). Варто зауважити, що на державні й комунальні підприємства ця вимога не поширюється.

Для працівників за сумісництвом забронювати людину можна лише на одному місці роботи, навіть якщо вона працює в кількох компаніях. Роботодавець самостійно вносить працівника до своєї квоти, але зараховується він лише один раз.

Також компаніям доведеться знову підтвердити свій статус критичності за новими правилами, зібравши повний пакет документів. Чиновники мають розглядати заявки швидко — до десяти робочих днів. На час цього перехідного

періоду всі старі бронювання працівників і статуси підприємств залишаються дійсними.

Також у законі зазначили, що самим працівникам нікуди йти не треба, достатньо перевірити свій статус у компанії та оновити військові дані. Керівникам підприємств варто вже зараз перевірити зарплати працівників, навести лад зі сумісниками та підготувати нові документи, не чекаючи на дедлайни. Оновлені критерії критичності міністерства та військові адміністрації опублікують на своїх офіційних сайтах.

УТРАТА БРОНЮВАННЯ

Якщо підприємство не відповідатиме оновленим критеріям, воно може втратити статус критично важливого, а водночас і можливість бронювати працівників. А втім, автоматично бронювання не скасовуватимуть. У Міністерстві економіки України пояснили, що чинний статус критичності та чинна бронь зберігатимуться на час перевірки.

Право на бронювання мають працівники органів державної влади та місцевого самоврядування; працівники підприємств оборонно-промислового комплексу; працівники сфер енергетики, транспорту, зв'язку й іншої критичної інфраструктури; працівники приватних компаній, які офіційно отримали статус критично важливих для економіки або регіону.

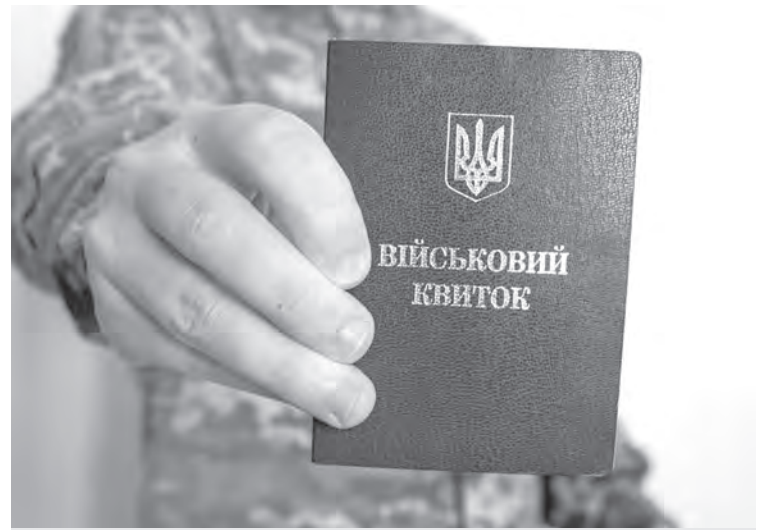
Проте самі правила мобілізації загалом залишаються незмінними: призову підлягають придатні чоловіки віком від 25 до 60 років, які не мають права на відтермінування. Проте на військовозобов'язаних чекає кілька важливих новацій.

Оборонне відомство планує оновити застосунок «Резерв+». Також змінюється сам підхід до призову: замість масового оповіщення акцент робитимуть на професійних навичках. Армії насамперед потрібні конкретні фахівці — медики, водії, айтівці та зв'язківці.

ПЛАТИ І НЕ ВОЮЙ

Основні зміни правил бронювання, зокрема сумісників, — критично важливим підприємствам доведеться повторно підтверджувати критичність та інші питання щодо бронювання. Це пояснив Богдан Прачун, правник юридичної фірми Equity Law Firm. «Нові правила не лише підвищують окремі вимоги до бронювання, а й суттєво змінюють механізм формування квоти. Зокрема, відтепер один військовозобов'язаний працівник зможе враховуватися у квоті для бронювання лише одного критично важливого підприємства, навіть якщо працює в кількох роботодавців», — сказав він.

Адвокат відзначив, що уряд підвищив мінімальний розмір нарахованої



ДО СЛОВА

Улітку мають зрости й виплати військовим. Для тилових посад мінімальне забезпечення становитиме від 30 тис. грн. Піхотинці на передовій, залежно від бойових завдань, зможуть отримувати від 250 до 400 тис. грн. Для піхоти запровадять спеціальні контракти й оновлений підхід до служби. Сама реформа армії відбуватиметься у два етапи, які згодом зачеплять механізм демобілізації за черговістю, а також повністю змінять теперішній формат мобілізації.

заробітної плати, який має отримувати забронюваний працівник протягом терміну бронювання. Показник збільшили з 2,5 до трьох мінімальних заробітних плат, тобто з 21 618 грн до 25 941 грн. Нова вимога починає діяти з 1 вересня ц. р. Від цієї дати нарахована заробітна плата забронюваного працівника (до сплати податків) має становити не менше ніж 25 941 грн на місяць. При цьому така вимога, як і раніше, поширюється не на всі критично важливі підприємства. Зокрема, її не застосовують до резидентів «Дія Сіті», державних і комунальних підприємств, установ і організацій, компаній, понад 50 % акцій або часток яких належать державі чи перебувають у комунальній власності, та низки інших.

Крім того, вимога щодо вищого рівня зарплати не поширюється на критично важливі підприємства, які зареєстровані та фактично здійснюють діяльність на територіях активних або можливих бойових дій.

Богдан Прачун також звернув увагу на те, що «якщо підприємство планує повторно подавати документи для отримання нової критичності в липні, необхідний рівень середньої заробітної плати має бути забезпечений уже в червні, оскільки оцінюватиметься саме попередній календарний місяць».

Юрист також відмітив, що «одна з найважливіших новацій стосується порядку формування квоти для бронювання». Так, із 1 вересня 2026-го військовозобов'язані працівники, які мають відтермінування

з підстав, відмінних від бронювання, або працюють одночасно на кількох критично важливих підприємствах, враховуватимуться в загальній кількості військовозобов'язаних працівників лише одного роботодавця. Таким чином, один військовозобов'язаний працівник уже не зможе одночасно формувати квоту для кількох критично важливих підприємств.

Щоб визначити, до квоти якого підприємства буде зачислений працівник, міністерства оборони та цифрової трансформації, а також Пенсійний фонд мають до 1 серпня ц. р. запровадити новий електронний функціонал, через який критично важливі підприємства формуватимуть списки своїх військовозобов'язаних працівників. «Тобто працівник зараховуватиметься до квоти лише того критичного підприємства, яке першим додасть його до своєї загальної кількості військовозобов'язаних працівників», — підкреслив правник.

При цьому працівник не обов'язково має працювати як на основному місці роботи для можливості врахування його у квоту. Він може бути врахований у квоту підприємства, де працює за сумісництвом.

Проте забронювати сумісника можна. У разі, якщо кількість забронюваних працівників перевищить дозволу квоту, керівник підприємства зобов'язаний упродовж десяти робочих днів подати через портал «Дія» заяву про анулювання «позалімітного» бронювання.

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Владислав Шкабура, адвокат: — Постанова КМУ встановлює обов'язковий рівень зарплати для забронюваних працівників не нижче за розмір мінімальної заробітної плати, помноженої на коефіцієнт 3. Нині це 25 941 грн. Для підприємств, які фактично діють на територіях можливих або активних бойових дій, установили нижчий поріг — коефіцієнт 2,5. Важливим є те, що в компанії розмір середньої заробітної плати, не нижчої за 25 941 грн, мусить бути з дня опублікування по-

станови, тобто з червня ц. р. А щодо кожного окремого забронюваного працівника норма набирає чинності з 1 вересня 2026-го. Цим законодавці й увели плутанину щодо того, з якого числа треба підіймати заробітну плату. З огляду на попередній досвід перегляду правил критичності раджу травневу зарплату нараховувати й виплачувати обсягом, не меншим за 25 941 грн як щодо середньої по підприємству, так і кожному забронюваному. Нагадаю, що в січні ц. р. відбулося

підвищення рівня мінімальної заробітної плати в країні, тоді міністерства й обласні військові адміністрації стали вимагати від підприємств такого підвищення навіть за грудневі зарплати (тобто за попередній місяць). Тож якщо підприємство подається на критичність (підтверджує критичність) у червні 2026-го, заробітну плату за травень 2026 року бажано нараховувати й виплатити або донараховувати (подати уточнюючий податковий розрахунок) відповідно до нових вимог.

■ Євген Клен

Російська Федерація (РФ), яка мала б заробити на дорожчанні нафти через війну в Ірані, виплатила нафтопереробним заводам (НПЗ) субсидії, близькі до рекорду. Так, у травні ц. р. російський уряд заплатив їм 2,8 млрд USD. Це майже вп'ятеро більше, ніж роком раніше.

Субсидії критично важливі для російських виробників пального, які останні кілька місяців потерпають від майже щоденних атак українських дронів. Удари по НПЗ уже опустили обсяги переробки нафти в РФ до мінімуму за більш ніж 16 років, збільшили експорт сирої нафти та змусили уряд запровадити заборону на експорт авіаційного пального на додачу до обмежень на бензин.

ПОСЛАННЯ

Нещодавно Володимир Зеленський написав відкритого листа Путіну й запропонував зустріч, аби закінчити війну. За його словами, є держави, які готові прийняти цю зустріч, зокрема, Швейцарія, Туреччина, країни арабського світу. «Лінія фронту зараз — це лінія, з якої має початися дипломатія», — написав президент України. Він запропонував такий формат майбутньої зустрічі щодо завершення війни: спершу Україна й РФ, потім інші учасники — насамперед Європа та США — для гарантій безпеки.

Український лідер також попередив володаря Кремля, що тому доведеться посилити боротьбу за особисте існування, якщо не захоче закінчувати війну. Крім того, він заявив, що якщо Путін не погодиться завершити війну, то Україна продовжить боротися за своє існування. При цьому диктатору також доведеться збільшити зусилля для збереження власного життя. «І це не погроза від мене чи України. Це факти російської історії, які ви добре знаєте: коли Росія втомлюється, відбуваються зміни», — написав глава української держави і додав, що Україна працюватиме на таку втому. У той час, як Путін спроможний зупинити війну. «Вічна пам'ять усім, чиї життя були забрані цією війною», — підсумував Зеленський.

Дональд Трамп позитивно оцінив можливу зу-

ХОРОША МІНА ЗА ПОГАНОЇ ГРИ

Кремлівський диктатор навіть чути не хоче про якісь перемовини



стріч президентів України та РФ для обговорення завершення російсько-української війни. «Гадаю, було б чудово, якби вони зустрілися. Вони повинні це зробити. Завершіть це», — закликав він і додав, що Америка багато зробила для цієї зустрічі. Президент США назвав Зеленського й Путіна «дуже хорошими людьми». А також наголосив, що Україна «не протрималася б і один-два дні» без наданого їй озброєння та зусиль американської армії. Таким чином глава Білого дому фактично зрікся перемовин щодо війни, вказавши, що Зеленський і Путін можуть обійтися без США.

Та кремлівський карлик заявив, що не бачить сенсу в зустрічі зі Зеленським. На Петербурзькому міжнародному економічному форумі (ПМЕФ) він зізнався, що ознайомився зі згаданим відкритим листом, і сказав, що Зеленському треба йти на вибори, а не узурпувати владу.

Дмитро Песков, розкрикував лист-звернення до Путіна. Він підкреслив, що такі документи не повинні бути публічними, зазначивши: «Якщо використовуєш мегафон, не називай це листом». А Сергій Лавров, міністр закордонних справ РФ, обурився тим, що відкритий лист президента України зробили публічним і «розіслали всьому світу». А також зауважив, що «ввічливі люди так не роблять». і назвав такий крок свідченням того, що Україні начебто не потрібні перемовини.

На що президент України констатував, що його відкритий лист Путіну досяг своєї мети. Хоча деталей не розголошував, на думку експертів, мета полягала в отриманні необхідного результату, а відмова російської сторони продемонструвала світовій спільноті, що саме РФ відкидає дипломатичні шляхи.

Британська The Telegraph написала, що Москва утратила шанс на вигідну мирну угоду, коли Путін відмовився від пропозиції прямих переговорів із Зеленським на тлі успіхів на фронті Збройних сил України. Андрій Сибіга, міністр закордонних справ України, також вважає, що РФ утратила шанс завершити війну на прийнятних умовах. «Для Росії тепер буде тільки гірше. Утрати на полі бою продовжують зростати. Поразки ставатимуть дедалі принизливішими», — запевнив він.

The Telegraph відзначила, що європейські союзники України поділяють думку українського міністра. На цьому тлі очевидним стає намагання Києва змінити ключового партнера в перемовинах з РФ — залучити до них Європу замість США, які загрузли у власних зовнішньополітичних проблемах.

ВІДПОВІДЬ НА НЕХІТЬ

Відтак сили оборони України завдали серію ударів по Санкт-Петербургу після закриття там ПМЕФ. В американському Інституті вивчення війни (ISW) відмітили, що ці атаки вкотре продемонстрували нездатність РФ надійно захистити свої великі міста від українських ударів навіть під час визначних міжнародних подій. За оцінками експертів, РФ надала пріоритет у протиповітряній обороні (ППО) цьому регіону напередодні форуму. Однак навіть це не допомогло захиститися від українських ударів. «Кремль, схоже, більше зосереджений на захисті «Москви-сіті». Геолокаційні кадри засвідчили, що російська влада встановила додаткову систему ППО «Панцир-СМД-Е» на цій висотній будівлі», — зауважили в ISW.

Аналітики стверджують, що такі удари сил оборони України підбивають зусил-

ля Кремля використати економічний форум для демонстрації стабільності всередині РФ та міжнародній аудиторії: «Кремль історично використовував ПМЕФ для проектування економічної сили й могутності, та українські удари по Санкт-Петербургу підірвали цей російський наратив».

Експерти також звернули увагу на спроби Путіна зобразити у своїх заявах позитивну картину для РФ, відкинувши поточні проблеми Москви з ППО, економічні виклики й ситуацію на фронті. Однак українські далекобійні атаки все частіше демонструють, що Україна повертає війну росіян до них додому.

Геміш де Бреттон-Гордон, британський військовий фахівець, заявив, що масштабні удари України по глибокому запіллі РФ, зокрема нещодавні навколо Санкт-Петербурга, це нагадування про те, що війна вступає в нову та потенційно вирішальну фазу. Українська армія демонструє дедалі кращу здатність уражати цілі, які раніше вважалися поза її досяжністю.

ІСТЕРИЧНА РЕАКЦІЯ

Своєю чергою окупаційні війська РФ продовжують кампанію ракетних ударів по українських містах і цивільній інфраструктурі. Та сучасні західні системи ППО, зокрема Patriot, демонструють разючу здатність протистояти розхваленим російським загрозам — «Кинджалам» і «Цирконам». Як і у випадку з більшою частиною військового потенціалу РФ, реальність на полі бою часто не відповідає риториці Кремля.

Завдяки українським технологіям, безпілотні літальні апарати й ракети тепер можуть легко досягти Москви та Санкт-Петербурга. Тож для багатьох за-

можних росіян у цих містах війна вже не є далеким конфліктом, а безпосередньо впливає на їхнє життя. «Можливо, це торкнеться і їхніх синів призовного віку. Досі тягар війни непропорційно лягав на бідні регіони, етнічні меншини й тих, кого завербували з в'язниць. Однак після величезних утрат за більш ніж чотири роки війни серед сімей у великих містах РФ зростає неспокій, що їхніх чоловіків також можуть відправити в м'ясорубку. Такі побоювання починають змінювати ставлення громадянства до війни», — написала The Telegraph.

А полковник Бреттон-Гордон акцентував: інше свідчення тиску — це залежність від іноземної робочої сили. Адже велика кількість робітників з Індії та інших країн приїхала до РФ, аби заповнити вакансії, які пустують через призов чи банальну втечу працівників за кордон. Крім того, були заяви, що деякі іноземні новобранці опинилися набагато ближче до місця бойових дій, ніж очікували.

Він відзначив, що зараз усередині країни-агресора ознаки тривоги стають дедалі помітнішими. Хоча Кремль жорстко контролює інформацію, але стає все важче приховувати наслідки тривалої війни з величезними втратами й економічним тиском, що продовжує зростати.

Військовий експерт зауважив, що перші тріщини стали помітними, коли для захисту Москви під час ключових заходів знадобилися надзвичайні заходи безпеки. «Символізм має велике значення в РФ. Будь-який натяк, що держава не може гарантувати цілковиту безпеку в столиці, має політичне значення. Президент України послідовно розумів важливість стратегічних комунікацій, часто використовуючи їх так само ефективно, як і військову силу. Його публічний дозвіл на проведення цьогорічного параду до Дня перемоги чудово це втілює», — наголосив він.

Полковник звернувся до історії, яка засвідчила: населення, що зазнає постійних труднощів, не завжди капітулює, воно іноді стає ще рішучішим в опорі. За його словами, ключовим чинником є ще й значні втрати РФ у війні. Ба більше, чим довше триває конфлікт, тим складніше підтримувати громадянське, бо навіть традиційно стійке та слухняне населення все ж має свої межі.

ГРАБУНКИ ТА ДЕІНДУСТРІАЛІЗАЦІЯ

Окупанти визискують землі, які їм не належать

■ Євген Клен

Володимир Зеленський заслухав доповідь **Олега Іващенко**, начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України, про плани використання росіянами тимчасово окупованих територій (ТОТ) України.

На південних українських землях, які нині перебувають під окупацією, Російська Федерація (РФ) планує фактично такі ж процеси грабунку й деіндустріалізації, які провела на території захопленого раніше Донбасу. «Планують здійснення геологічної розвідки, швидкий видобуток і вивезення цінної сировини зі щонайменше 18 родовищ, а саме: титану, літію, танталу, ніобію, циркону, молібдену та графіту. Окупанти планують і подальші заходи щодо захоплення та вивезення цьогорічного врожаю зерна. Готуємося протидіяти, — заявив президент України. — Обсяги прямих збитків і наслідків гальмування виробничих та експортних процесів у РФ зростають, й особливо негативний ефект це справляє на стан бюджетів російських регіонів. Фактичне банкрутство значної частини російських регіональних бюджетів уже не приховати».

І СТАРЕ, І МАЛЕ

Окупанти посилили на ТОТ контроль над банківськими рахунками пенсіонерів. Про це повідомив рух опору «Жовта стрічка». «Відсотки за депозитами тепер впливають не лише на податки, а й на отримання соціальних виплат і субсидій. Якщо дохід закладами перевищує 160 тис. RUB, зі суми понад ліміт доведеться сплачувати 13 % податку на доходи фізичних осіб. Крім того, відсотки за депозитами враховуватимуть при оцінці фінансової потреби пенсіонерів», — ідеться в повідомленні.

Підпільники зазначили, що навіть за невисокої пенсії додатковий дохід із внесків може стати причиною відмови, зокрема, у регіональних доплатах і субсидіях. «Фактично російська влада перекладає економічні проблеми на літніх

людей: спершу заохочує населення тримати гроші в банках, а потім використовує ці заощадження як привід для скорочення пільг і додаткового податкового тиску», — додали вони.

На ТОТ Луганщини більше ніж 600 учителів змусили пройти спецкурси для навчання школярів військової справи, розповів Олексій Харченко, начальник Луганської обласної військової адміністрації. «Учителів навчають основ національної безпеки, інженерної, вогневої, тактичної підготовки, керування дронами», — відзначив він і додав, що саме за цією програмою педагоги мають готувати дітей у навчальних закладах, які контролює терористична організація «Луганська народна республіка».

А в тимчасово окупованому Бердянську більш ніж 200 дітей залучили до пропагандистської акції на підтримку російських військових на базі дитячого центру «Червона гвоздика», поінформував Центр національного спротиву (ЦНС). «Окупанти продовжують перетворювати дитячі табори на інструмент підтримки власної армії», — указано в повідомленні. Під час акції школярі готували так звані сухий душ та інші речі для потреб підрозділів армії РФ, які беруть участь у війні проти України.

Такі заходи окупаційна влада подає як «волонтерство» та «патріотичне виховання». Насправді ж мова про системне втягання українських дітей у забезпечення армії держави-агресора. Через дитячі табори окупанти намагаються сформувати в молодого покоління позитивне ставлення до російських військових і війни загалом.

Фактично РФ продовжує реалізовувати на ТОТ політику виховання покоління, яке з дитинства привчають працювати на потреби окупаційної армії — від плетіння маскувальних сіток і виготовлення спорядження до участі у військово-патріотичних рухах.

МАРІУПОЛЬ

У тимчасово захопленому Маріуполі Донецької області загарбники знову взялися визнавати квартири місцевих жителів

«безгосподарними», навіть якщо власники вже зареєстрували житло за російським законодавством. За інформацією законної української влади міста, на вулицях повторно розвішують оголошення про це. На проблему звернули увагу навіть проросійські блогери, які посилаються на скарги місцевих мешканців. У міськраді наголосили, що окупаційна влада фактично створила механізм відбирання житла в маріупольців. Люди ризикують утратити квартири через бюрократичні перепони, постійні зміни вимог і неможливість особисто приїхати до окупованого міста. Там також відмітили, що такі процеси відбуваються в Маріуполі не вперше. Окупаційна адміністрація регулярно формує списки «безгосподарного» житла, після чого квартири можуть передавати іншим людям або використовувати для потреб загарбників.

Таким чином рашистські окупанти планують відібрати майже 1 тис. квартир у людей, які покинули місто через блокаду й окупацію. «Окупаційна влада ухвалила рішення визнати це житло «компенсаційним», — указала міська рада. — Серед адрес цього житла — квартири на проспектах Миру, Будівельників, Металургів, Нахімова, Перемоги й інших».

Згідно з рішенням окупантів, ці квартири визнають «муніципальною власністю» і передадуть до житлового фонду. Попри офіційні заяви про «допомогу», маріупольці звинувачують окупаційну владу в корупції та непрозорих схемах розподілу житла.

У повідомленні нагадали, що наприкінці 2025-го російський диктатор підписав закон, який дозволяє вилучення покинутого житла на ТОТ до 2030 року. «Надалі це майно можуть передавати громадянам РФ, зокрема військовим, силовикам і чиновникам, що фактично закріплює політику заміщення населення», — підсумували в міській раді.

Тим часом сили оборони України знищили інфраструктуру Маріупольського порту, відтак окупанти втратили можливість його використовувати. Спільна операція 1-го корпусу Національної гвардії «Азов»,



Служби безпеки України й інших спецпідрозділів уразила електропідстанція, радіолокаційне обладнання, башту управління, ремонтну інфраструктуру та паливні ємності. Також знищили суховантаж Lady Augusta, що належить до тіньового флоту РФ. Порт був знеструмлений цілком, а логістика російських військ — суттєво ускладнена.

ЗАПОРІЖЖЯ

Водночас Росгвардія інтенсивно вербує жителів ТОТ Запоріжжя до ворожого війська. Про це також розказали в ЦНС. «Особливий акцент роблять на набирання людей до підрозділів безпілотних систем, обіцяючи високі зарплати, пільги та «стабільне майбутнє», — уточнили активісти.

Аби стимулювати потенційних новобранців, окупаційні адміністрації посилюють економічний тиск на населення. Через затримки зарплат і нестачу роботи багато людей опиняється перед вибором: залишитися без засобів для існування або погодитися на службу в російських силових структурах. При цьому їм обіцяють високі зарплати, соціальні виплати та кар'єру. Про те, що після підписання контракту людей можуть переводити до бойових та штурмових підрозділів, вербувальники воліють не розповідати.

А українська контррозвідка нещодавно викрила й затримала в Запорізькій області агентку російської військової розвідки (ГРУ). На ворога працювала бухгалтерка місцевого агропідприємства. Вона намірялася надати

російським спецслужбам віддалений доступ до камер зовнішнього спостереження, розміщених на фасаді її підприємства за 10 км від передової. «Як з'ясувало слідство, відеопристрої компанії трансливали зображення одного з автошляхів, який сили оборони використовують для перевезення вантажів на фронт. У такий спосіб офіцери ГРУ РФ сподівалися в режимі онлайн відстежувати переміщення українських військових і планувати по них комбіновані атаки», — повідомила Служба безпеки України (СБУ).

Крім того, зловмисниця обходила місцевість, щоб виявити і передати ворогу геолокації сил оборони, залучених до боїв на передовій. Під час обшуків у затриманої вилучили засоби зв'язку та чорнові записи з доказами її шпигунської діяльності.

Відтак СБУ провела оперативну комбінацію з документування злочинів зв'язкового фігурантки. Ним виявився її син, який уже тривалий час проживає в одній із країн Європейського Союзу й працює на ГРУ. Саме через нього рашисти завербували жінку й доручили їй знайти способи для коригування ударів по українських військах. Агентці повідомили про підозру за ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 (державна зрада, вчинена за попередньою змовою групою осіб в умовах воєнного стану) Кримінального кодексу України. Їй загрожує довічне позбавлення волі з конфіскацією майна. Також повідомили про заочну підозру її сину-зв'язковому, який переховується за кордоном.

КІМ ЧЕН ИН ПОДВОЇВ ВИРОБНИЦТВО ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

■ Євген Клен

Кім Чен Ин, лідер Корейської Народно-Демократичної Республіки (КНДР), нещодавно заявив, що потужності країни з виробництва ядерних матеріалів збройового рівня за останні п'ять років зросли більш ніж удвічі. Він відвідав допіру відкритий завод із виробництва таких ядерних матеріалів, місце розташування якого засекречене.



На оприлюднених світлинах диктатор оглядає приміщення, яке за своїм виглядом нагадує підприємство зі збагачення урану. За оцінками аналітиків, цим об'єктом може бути новий завод на території ядерного комплексу в Йонбьоні. Також Кім представив спеціальний план дій для подальшого «якісного та кількісного» зміцнення ядерних сил країни. Конкретні деталі та принципи він, звісно, розголошувати не став.

Крім того, Пхеньян різко відреагував на заклики США до ядерного роззброєння, назвавши такі ви-

моги відірваними від реальності. З відповідною заявою виступила Кім Йо Чжон, сестра лідера КНДР, яка займає високі посади в керівництві країни. За її словами, Сполучені Штати не мають жодних підстав ставити під сумнів статус Північної Кореї як держави, що володіє ядерною зброєю, тому позиція Вашингтона не матиме жодних юридичних наслідків. Політик також назвала недостовірною інформацією заяву США про те, що Дональд Трамп і Сі Цзіньпін під час саміту в Пекіні минулого місяця підтвердили спільну

мету щодо денуклеаризації КНДР. «Деякі чиновники у Сполучених Штатах не змогли прокинутися від своєї ескапістської та анахронічної мрії», — сказала вона і звинуватила США та Республіку Корея (РК) у безперервному нарощуванні озброєнь. А також наголосила, що курс її брата на зміцнення ядерного потенціалу є незворотним і остаточним, що має бути реалізовано безумовно.

Своєю чергою у Національній розвідувальній службі РК зазначили, що Північна Корея могла отримати до 14 млрд USD від Російської Федерації (РФ)

за допомогу у війні проти України. За даними південнокорейської розвідки, значні прибутки режиму Кім Чен Ина пов'язані з постачанням РФ озброєння та відправленням військових. Сума потенційних надходжень співставна з річним валовим внутрішнім продуктом КНДР. Крім фінансової вигоди, Пхеньян, імовірно, отримав від Москви доступ до військових технологій, а також економічну допомогу.

А минулого тижня КНДР відвідав Сі Цзіньпін, голова Китайської Народної Республіки (КНР). Це була його перша закордонна поїздка цього року й перший візит до Пхеньяна з 2019-го. Зустріч двох лідерів експерти розглядають як потужний геополітичний сигнал Вашингтону та Москві.

На лєтєвищі Сі з дружиною особисто зустрічали Кім Чен Ин із дружиною Лі Соль Чжу. Ще до свого прибуття китайський лідер опублікував статтю в північнокорейській газеті Rodong Sinmun, де заявив про непереможну дружбу та новий історичний етап у стосунках між двома державами. Водночас головне питання, яке цікавить Захід — ядерне роззброєння КНДР, взагалі не обговорювали. Якщо 2019-го Пекін підтримував санкції Організації Об'єднаних Націй і тиск Сполучених Штатів на Північну Корею, то тепер ситуація кардинально змінилася. Кім Йо Чжон напередодні візиту підкреслила, що ядерна програма є рубезжем, від якого неможливо відступити.

За спостереженням Лі Сон Хьона, наукового співробітника Гарвардського центру азійських досліджень, Пекін припинив тиснути на Пхеньян у питанні ядерної зброї. Навпаки, переніс фокус на підтримку режиму Кіма. «Ширша регіональна стратегія КНР

виграє від існування стабільної, добре озброєної та політично близької буферної держави, яка відвертає на себе військові ресурси США та їхніх союзників», — пояснив експерт.

Ще однією прихованою, але вкрай важливою метою візиту Сі Цзіньпіна було стримування впливу РФ на КНДР. На тлі війни в Україні відносини Москви та Пхеньяна досягли безпрецедентного рівня: 2024 року Кім надав Кремлю свої війська в обмін на російські технології, продовольство та фінансову допомогу, що поживила північнокорейську економіку. А ще РФ і КНДР підписали угоду про взаємну оборону.

Таке зближення викликало серйозний неспокій у Пекіні. Професор дипломатії Мінсон Ку відзначила, що стосунки між Москвою та Пхеньяном зараз виглядають більш рівноправними, адже Росії Кім потрібен для війни не менше, ніж йому потрібна російська допомога. Проте вона домітила, що РФ економічно ослаблена й залучена у війну, тож не може конкурувати з КНР як повноцінна регіональна противага союзу США, Японії та РК. Важелі управління регіональною стабільністю залишаються саме в руках Пекіна.

Водночас головним страхом Пекіна залишається потенційний крах режиму Кімів, який може привести до об'єднання Корейського півострова під владою прозахідного уряду в Сеулі. У такому разі 28,5 тис. американських військових, які нині перебувають у Південній Кореї, опиняться безпосередньо біля сухопутних кордонів КНР і РФ. Щоб не допустити цього, Пекін робитиме все можливе для зміцнення північнокорейського режиму та втягнення його у власну дипломатичну орбіту.

На пальмовій плантації загинуло 20 людей

■ Василь Нетудихата

Щонайменше 20 людей загинуло в результаті стрілянини на пальмовій плантації на півночі Гондурасу.

Це один із найсмертоносніших нападів бандитів у країні цього року. Джасер Рамос, заступник комісара країни, повідомив, що виявили 20 тіл — 15 чоловіків, три жінки та двоє неповнолітніх.

Прокурори відзначили, що напад здійснили кілька озброєних людей, які відкрили вогонь біля церкви на території плантації африканських пальм, коли робітники готувалися до початку робочого дня. Влада не деталізувала мотиву, але міністр безпеки Герзон Веласкес заявив, що початкові докази вказують на «суперечки злочинних груп» за сфери впливу у регіоні. Напад стався в Баджо-Агуан, районі на пів-

нічному узбережжі Карибського басейну Гондурасу, де тривалий час відбувалися жорстокі земельні суперечки за маршрути торгівлі наркотиками та розширення вирощування африканських пальм. Африканська пальма — це культура, яку використовують для виробництва пальмової олії, що міститься в оброблених продуктах і кулінарних жирах. Її також застосовують у милі, косметиці та біопаливі.



Гондураські солдати та поліцейські на місці стрілянини

■ Ігор Голод

Минулого тижня The Wall Street Journal написала, що Організації Об'єднаних Націй (ООН) загрожує фінансовий колапс через затримки внесків США й Китайської Народної Республіки (КНР), на які припадає близько 42 % базового бюджету організації.

ДО СЕРЕДИНИ СЕРПНЯ

Фінансування ООН складається з обов'язкових і добровільних внесків. Перші визначає Генеральна Асамблея (ГА) залежно від платоспроможності держав. Із них відшкодовуються адміністративні та базові витрати, тоді як добровільні спрямовуються на гуманітарні програми. Миротворчі операції фінансуються окремо — за підвищеними ставками для постійних членів Ради Безпеки (РБ).

Сполучені Штати заборгували ООН більш ніж 4 млрд USD (зокрема, 2,037 млрд USD за регулярним бюджетом і 2,247 млрд USD — за миротворчі операції), КНР — близько 455 млн USD. За даними Bloomberg, транші США фактично заморожені від початку другого президентського терміну Дональда Трампа. Ситуацію ускладнює і те, що ООН не може залучати кредити для покриття свого дефіциту, а близько 70 % витрат припадає на персонал.

Антоніу Гутерріш, генеральний секретар ООН, попередив, що організація може залишитися без коштів уже до середини серпня. WSJ також повідомила, що через гострий дефіцит фінансування ООН уже взялася реалізувати масштабну програму економії. Зокрема, закриває свої офіси, скорочує близько 3 тис. посад у секретаріаті та зменшує витрати на перекладацькі послуги. У штаб-квартирі ООН також відмовилися від паперових рушників у туалетах.

ООН урізає фінансування миротворчих контингентів, прискорює їхнє виведення з низки регіонів і затримує виплати державам, які надають військових для місій «блакитних шоломів». За даними Стокгольмського міжнародного інституту дослідження проблем миру (SIPRI), кількість учасників миротворчих місій у світі скоротилася до мінімального рівня з 2000 року. «Станом на 31 грудня

ООН НА МЕЖІ ФІНАНСОВОГО КОЛАПСУ?

США заборгували цій організації понад чотири мільярди

2025 року до миротворчих операцій було залучено 78 633 міжнародних військових, що на 49 % менше, ніж 2016-го, і є найнижчим рівнем щонайменше з 2000 року», — зазначили в SIPRI.

КЕРУВАТИ СВІТОМ

За інформацією WSJ, у Вашингтоні скорочення фінансування ООН пояснюють «прагненням підвищити ефективність роботи міжнародних структур». Майкл Десомбр, представник Державного департаменту США, заявив на РБ ООН, що Сполучені Штати виступають за пріоритет

«Кількість учасників миротворчих місій у світі скоротилася до мінімального рівня з 2000 року»

ясности та результатів над неефективністю і порожніми словами.

Тобто адміністрація президента Трампа керується логікою, подібною до тієї, за якою компанії в період кризи скорочують бюджети окремих підрозділів, розраховуючи підвищити ефективність їхньої роботи. Критики такого підходу зауважують, що між «менше грошей» і «більше ефективності» немає автоматичного зв'язку. Навпаки, якщо ресурси вже використовують на межі можливостей, скорочення фінансування може лише зменшити обсяг виконаної роботи.

А втім, коли 21 січня торік американський лідер на 90 днів зупинив усі програми зовнішньої допомоги Сполучених Штатів для перевірки, в указі було зазначено: «Індустрія іноземної допомоги та бюрократія не відповідають американським інтересам і в багатьох випадках суперечать американським цінностям».

Він також оголосив, що надалі зовнішню допомогу США надаватимуть лише тоді, коли вона цілком узгоджена зі зовнішньою політикою президента. А 4 березня ц. р. повідомив про замороження всієї міжнародної допомоги

США, пояснивши це таким чином: «Ми припиняємо всі обмеження Байдена, які підривали міць нашої країни».

Джеймс Ландейл, оглядач Бі-бі-сі, прокоментував це так: «Президент явно вважає, що Сполучені Штати вже нездатні впливати через участь у багатосторонніх інститутах на кшталт «Великої сімки» або й навіть ООН. Прагнення Трампа керуватися насамперед вузькими економічними та політичними інтересами має коріння в традиційному ізоляціонізмі США XIX — першої половини XX ст.».

Телеканал Fox News інформував, що сенатор-республіканець Майк Лі подав до Конгресу законопроект про вихід Сполучених Штатів з ООН та всіх її агенцій, а також припинення будь-якого фінансування цих структур. Він заявив, що ООН, на його думку, перетворилася на «платформу для нападів на США і їхніх союзників». Та оглядач Андрій Миколайчук зауважив: «Навіть без членства в ООН Америка все одно керуватиме світом через економічний шантаж».

«НЕ СЛУЖАТЬ ІНТЕРЕСАМ АМЕРИКИ»

Своєю чергою Марко Рубіо, державний секретар США, анонсував, що глава Білого дому поставить під сумнів існування ООН, оскільки вона, попри свій потенціал, не виконує важливих завдань. «Усе, що робить ООН — це пише дуже жорстко сформульовані документи, які потім не виконуються. Порожні слова не зупиняють війни. Єдине, що зупиняє війни — це дії», — стверджував господар Овального кабінету.

Однак при цьому він проігнорував той факт, що й Сполучені Штати не завжди відіграють переконливу роль у розв'язанні міжнародних конфліктів. Відтак Джеймс Ландейл і Патрік Джексон, ще один оглядач Бі-бі-сі, нагадали: «США вже двічі ставали на бік Російської Федерації (РФ) під час голосування в ООН із нагоди річниці російського вторгнення в Україну. Спершу Сполучені Штати виступили проти розробленої Європою резолюції, яка засуджувала

дії Москви та підтримувала територіальну цілісність України, проголосувавши так само, як і РФ та інші країни, зокрема Північна Корея і Білорусь, на ГА ООН у Нью-Йорку. Потім США підготували резолюцію в РБ ООН, яка закликала до припинення конфлікту, але не містила жодної критики на адресу РФ, і проголосували за неї. Білий дім похитнув трансатлантичний альянс, задобрюючи Москву та ставлячи під сумнів довготривалі зобов'язання Америки щодо європейської безпеки». «Самого Трампа можна вважати і причиною, і симптомом неефективності ООН. Він вірить, що глобальні кризи найкраще вирішуються тоді, коли такі сильні світу цього, як він сам, збираються разом і «вбивають» угоди, а не коли багатонаціональні організації, як-от ООН, шукають колективні рішення», — зауважив Ландейл.

8 січня ц. р. Трамп підписав президентський мемо-

«Сполучені Штати нездатні впливати через участь у багатосторонніх інститутах на кшталт «Великої сімки» або й навіть ООН»

рандум про вихід Сполучених Штатів зі 66 міжнародних організацій, «які більше не служать інтересам Америки». Згідно з ним, усі федеральні відомства США повинні припинити участь у роботі та фінансуванні 31 структури ООН і 35 структур поза ООН. У меморандумі підкреслено, що він переорієнтує ресурси на пріоритети «Америка понад усе».

Стефан Дюжаррік, речник ООН, відреагував негайно: «Внески до регулярного бюджету Організації Об'єднаних Націй і бюджету миротворчих операцій, затверджені Генеральною Асамблеєю, є юридичним зобов'язанням відповідно до Статуту ООН для всіх держав-членів ООН, в т. ч. США». Водночас український дипломат Олег Шамшур зауважив: «Мабуть, ще ніколи США не бачили такого ступеня персона-

лізації зовнішньої політики, її залежності від інтересів, уподобань, емоцій і навіть примх окремої людини».

НЕ(МОЖЕ) ЗАМІНИТИ

Як писав Meest Weekly, 20 січня ц. р. американський лідер заявив, що новостворена ним «Рада миру» колись може замінити ООН. Згідно з проектом статуту цієї Ради, із яким ознайомилася інформаційна агенція Reuters, Трамп очолюватиме її довічно, навіть якщо вже не буде президентом США. Стівен Вольф, професор Бірмінгемського університету (Велика Британія), дав свій коментар: «Трамп пропонує створити, по суті, корпоративну версію ООН — структуру, повністю контролювану і керовану ним самим».

21 січня Financial Times повідомила, що більшість держав Європейського Союзу (ЄС) відхилила запитання Трампа до його «Ради миру», бо їхні лідери вважають, що ця ініціатива має на меті витіснити ООН як форум для посередництва у глобальних конфліктах. 22 січня статут ради, який очолив Трамп, підписали лідери всього 18 держав, із яких тільки дві — Угорщина та Болгарія — входять до складу ЄС.

23 січня агенція Reuters розповіла з посиланням на документ зовнішньополітичної служби Євросоюзу, що в ЄС поставили під сумнів ініціативу президента Сполучених Штатів, указавши на фактично необмежені повноваження Трампа в «Раді миру» та концентрацію влади в одних руках. 19 лютого президент США анонсував, що Рада миру, по суті, наглядатиме за ООН і забезпечуватиме її належне функціонування. Трамп також запевнив, що з часом усі країни світу приєднаються до його ради.

27 травня Financial Times констатувала, що фонд «Ради миру» для відбудови Гази за чотири місяці після запуску не отримав жодного долара. Однак відмова Сполучених Штатів сплачувати внески в бюджет ООН засвідчує, що Трамп не відмовився від спроби створити її корпоративну версію.

Розширення розгортання ядерної зброї у Європі

■ Financial Times

У США обговорюється питання про розміщення ядерної зброї в більшій кількості європейських країн-членів НАТО, щоб запевнити союзників у тому, що скорочення підтримки у сфері звичайних озброєнь не послаблює гарантії безпеки. Про це пише Financial Times.

Джерела видання розповіли, що американські посадовці висловили готовність до додаткового розгортання за межами країн, де вже розміщені американські бомбардувальники з ядерним потенціалом. Це потенційно дозволило б більшій кількості країн розміщувати в себе так звані американські літаки подвійного призначення (DCA), здатні завдавати ядерних ударів.

Двоє з джерел заявили, що готовність обговорювати розширення мала на меті продемонструвати прихильність Сполучених Штатів до забезпечення ядерної парасольки навіть у той час, коли союзників по НАТО підштовхують до того, щоб узяти на себе більшу частину тягаря в галузі звичайної оборони.

Ці перемовини, що мають суворо конфіденційний характер і, можливо, не приведуть до якихось змін в угодах про спільне використання ядерної зброї, відбуваються на тлі доволі поширеного у Європі неспокою щодо кроків Дональда Трампа з виведення американських військ і найважливіших систем озброєння з європейського континенту. За словами цих джерел, країни на східному фланзі

НАТО, зокрема Республіка Польща (РП) та деякі країни Балтії, висловили готовність до такого кроку. Обговорення тривають у рамках НАТО, повідомило одне з джерел і додало, що найбільший інтерес виявили союзники, які перебувають найближче до кордонів Російської Федерації (РФ).

Та інше джерело, обізнане з ходом перемовин, указало, що угода про розширення розміщення американської ядерної зброї не буде укладена найближчим часом. Часопис нагадує, що польські офіційні особи публічно заявляли про бажання розмістити в себе ядерну зброю.

Анджей Дуда, колишній президент РП, закликав Вашингтон поширити ініціативу DCA на територію Польщі, а цього року Варшава приєдналася до нової французької ініціативи, спрямованої на вивчення можливості вперше тимчасово передислокувати частину ядерного потенціалу стримування до європейських країн-союзників.

Програма спільного використання ядерної зброї НАТО передбачає залучення союзників — Бельгії, Німеччини, Італії, Нідерландів, Туреччини та Великої Британії, які отримали дозвіл на розміщення американської ядерної зброї в межах DCA та передових ядерних бомб. Вони перебувають під захистом Сполучених Штатів, при цьому Вашингтон зберігає за собою виняткове право на застосування такої зброї. Ядерну зброю США, розгорнуту у європейських державах, зберігають та охороняють американські військові.



ПОЗОВ ПРОТИ ЗЛИТТЯ PARAMOUNT I WARNER BROS.

■ Reuters

Каліфорнія, Нью-Йорк і низка інших американських штатів готують судовий позов, щоб заблокувати придбання компанією Paramount Skydance студії Warner Bros. за 110 млрд USD. Як повідомили Reuters джерела, знайомі зі ситуацією, позов можуть подати вже за кілька тижнів.

Поки що невідомо, які саме штати приєднаються до цього процесу, однак він стане найрішучішим кроком із боку місцевої влади у сфері антимонопольного регулювання. Роб Бонта, генеральний прокурор Каліфорнії, ще на початку оголошення угоди між компаніями заявив про намір провести розслідування, після того як Paramount перемогла в конкуренції зі стрімінговим сервісом Netflix. Представник його офісу підтвердив, що розслідування триває, але від додаткових коментарів відмовився.

Подібні позови не завжди завершуються успіхом, проте вони здатні відтермінувати угоду на кілька місяців, якщо суд зупинить її реалізацію. Paramount пообіцяла виплачувати акціонерам

компенсацію із жовтня у разі затримки закриття угоди. За даними компанії, ці виплати становитимуть близько 6,9 млн USD на день.

Аналітики зазначають, що політичні зв'язки Paramount можуть сприяти отриманню дозволу від федеральних регуляторів. Зокрема, Ларрі Еллісон, співзасновник Oracle, батько Девіда Еллісона, генерального директора Paramount, має давні контакти з президентом Трампом.

За словами джерела, знайомого зі ситуацією, Міністерство юстиції США, імовірно, незабаром ухвалить рішення щодо угоди, адже воно вже надіслало повістки в березні ц. р., вимагаючи інформації про можливий вплив злиття на виробництво контенту, права на нього, конкурен-

цію у сфері стрімінгу та роботу кінотеатрів.

Представник Paramount заявив, що угода сприятиме кращій конкуренції, а її блокування лише посилить позиції таких гравців, як Netflix. Компанія також пообіцяла зберегти обидві студії та щороку випускати щонайменше 30 фільмів у кінопрокаті після завершення злиття.

Проти угоди виступають актори, сценаристи й інші представники Голівуду, які побоюються скорочення робочих місць. Власники кінотеатрів також висловлюють занепокоєння, адже об'єднання Warner Bros., відомої франшизами «Гаррі Поттер» і «Супермен», із Paramount Pictures може зменшити кількість доступних стрічок для показу та послабити конкуренцію на ринку.

■ Telegraph

Усі п'ять британських атомних підводних човнів класу Astute несподівано вийшли з ладу і застрягли в порту, чекаючи на технічне обслуговування і ремонт.

Як заявив The Telegraph Раян Ремсі, колишній капітан атомного підводного човна, це робить Сполучене Королівство «беззубим» в очах РФ, яка за останній рік на третину збільшила свою військово-морську активність у британських

Усі підводні човни вийшли з ладу водночас

водах. «Росіяни знають, що ми не можемо вивести підводні човни в море. Ця проблема приховувалася десятиліттями. Усі знали, що це станеться, але її перекладали на наступну відповідальну особу», — зазначив він.

Підводні човни Astute відіграють життєво важливу роль у стримуванні російських підводних човнів-невидимок. Вони також відіграють ключову роль у захисті британського флоту підводних човнів

типу Vanguard, оснащених ядерними ракетами Trident, і двох британських авіаносців — HMS Queen Elizabeth і HMS Prince of Wales — у морі. Ці човни, загальна вартість яких становить 12,2 млрд GBP, вважаються найсучаснішими ударними підводними човнами у світі. Російські підводні човни жодного разу не змогли виявити їх за допомогою гідролокатора.

Однак із флотом, що складається з п'ятих підводних човнів, що вже ек-

сплуатуються, і двох, які ще не введені в експлуатацію, виник ряд проблем. Приміром, 2010 року підводний човен HMS Astute сів на мілину на мулистому дні під час випробувань біля острова Скай.

Джерела газети в британських Військово-морських силах підтвердили, що всі п'ять підводних човнів теперішнього флоту не були розгорнуті через технічне обслуговування та проблеми з HMS Anson, який нещодавно повер-

нувся до Великої Британії після кількох місяців у морі під час подорожі до Австралії. При цьому проблема може бути глибшою, ніж просто нестача доступних човнів, попередив капітан Ремсі й додав, що обмежений час у морі вплине на підготовку екіпажів. «Ви можете втратити життєво важливі навички, якщо не працюєте в морі, — зауважив він. — Якби я командував підводним човном, що простояв біля причалу, можливо, два роки, то був би глибоко стурбованим».

ПАТРИОТ ДЛЯ УКРАЇНИ

■ Олег Садовий

Дональд Трамп додержується політики завершення війни в Україні, що спрямована на досягнення угоди шляхом перемовин, однак навряд чи це спрацює. Таку думку висловив республіканець Дон Бекон, конгресмен від штату Небраска.

«Він часто поводить себе як рефері, намагаючись працювати з двома різними людьми в боксерському поєдинку, але це не той випадок. Є країна, що вторглася до України, яка щодня бомбить міста. Тут є боротьба добра зі злом, і Америка повинна безза-

режно підтримувати правильний бік, демократію, країну, що прагне вільних ринків, країну, яка хоче бути на нашому боці», — сказав політик, який 29 років прослужив у Військово-повітряних силах США, командував крилами на базах Рамштайн (Німеччина) та Оффут (Небраска).

За його словами, Російська Федерація ненавидить Сполучені Штати, тож він не розуміє, чому американський лідер цього не бачить.

Генерал наголосив, що Путін не подобається Америці й він нена-

дить те, за що та бореться. «Отже, це проблема, коли йдеться про Палату представників: спікер не хотів виступити проти президента в цьому питанні. Вважаю, що він помилявся. Я півтора року чекав у цьому Конгресі, щоби щось зробити для України, а ми нічого не зробили. Не було ні голосувань, ні політичних рішень від керівництва тут чи від президента, щоби підтримати країну, яка бореться за своє життя», — зазначив конгресмен.

І додав, що Україна зараз має перевагу, проте РФ щодня обстрілює її міста, тому Сполучені Штати мають бути там, аби допомогти цій державі захиститися від цих атак. Крім того, зауважив, що підтримує виробництво ракет до систем Patriot у Європі, що раніше пропонував Володимир Зеленський. «Наразі ми не можемо виготовити достатню кількість ракет Patriot, щоб забезпечити потреби, пов'язані з нашими діями щодо Ірану й України. Також нам потрібні такі самі засоби протиракетної оборони в Азії — проти Північної Кореї або Китаю — а ми не виробляємо їх у достатній кількості, тому нам треба звернутися до наших союзників за допомогою у створенні додаткових виробничих ліній. Знаю, що Україна з радістю допомогла б у цьому, і ці ракети їй дуже потрібні. Що б я зробив у цьому випадку, враховуючи, що в нас низькі запаси через Іран: сів за стіл перемовин із на-

шими союзниками, розглянув, якими ресурсами ми володіємо, і розробив план надання Україні технологій і можливостей для протиракетної оборони. Ми не можемо зробити все самостійно, але можемо розробити план і втілити його в життя», — підсумував політик.

Нещодавно президент України звернувся до глави Білого дому з проханням забезпечити додаткове постачання ракет-перехоплювачів РАС-3, яких забракло після початку іранської операції США. Не отримавши відповіді, він запропонував розпочати розробку європейської альтернативи Patriot. Допомогти Україні розробити цю альтернативу, щоб зменшити її залежність від Сполучених Штатів, оголосився Велика Британія разом із країнами Європейського Союзу.

Після перемовин із Кіром Стармером, прем'єр-міністром Його Величності, український лідер зазначив, що Франція, Німеччина та Сполучене Королівство підтримають зусилля щодо створення нових протибалістичних оборонних систем. Він висловив сподівання, що ця співпраця дозволить реалізувати європейський проєкт, який буде корисним не лише Україні, а й Великій Британії.

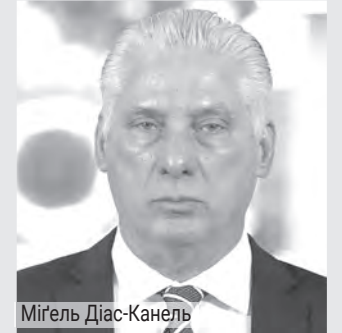
Глава української держави також провів розмову з Марком Рютте, генеральним секретарем НАТО, і закликав Північноатлантичний альянс узяти на себе провідну роль в остаточній координації цього проєкту. Основною частиною плану є виробництво ракет-перехоплювачів в Україні. Їх мають інтегрувати з європейським обладнанням — радарними системами, пристроями для відстеження та наведення від провідних європейських виробників.

А нещодавно Україна провела успішні випробування власної зенітної ракети FP-7.x, аналога Patriot від української компанії Fire Point. Ракета призначена для використання в комплексі протиповітряної оборони Freya. Надалі співпраця в цьому напрямі може відбуватися з компаніями Thales, Hensoldt, Leonardo та Kongsberg.

Тиск на Гавану

■ Іван Заторський

Сполучені Штати оголосили про запровадження нових економічних санкцій проти політичного керівництва Куби.



Мігель Діас-Канель

Під обмеження потрапили Мігель Діас-Канель, чинний президент країни, його найближче оточення та члени клану Кастро. Санкції Міністерства фінансів США вдарили безпосередньо по родинах лідерів комуністичного режиму. До санкційного списку увійшли син та онук колишнього президента Рауля Кастро; дружина та прийомка Діас-Канель, а також Міністерство революційних збройних сил Куби.

Як відомо, Рауль Кастро вже не обіймає офіційних посад на острові, проте він залишається головною фігурою у визначенні політичного майбутнього країни. Тепер фінансові обмеження зачепили його найближчих родичів. Марко Рубіо, державний секретар США, уже попередив світову спільноту, що фінансові обмеження торкнуться кожного, хто спробує допомогти заблокованим установам чи особам. Він наголосив, що США націлюються на мережу, що забезпечує та фінансує підривні й радикальні операції Куби. «Будь-хто, хто надає послуги цим суб'єктам, які перебувають під санкціями, сам піддається ризику санкцій. Іноземні банки й інші компанії, які надають послуги цим організаціям, повинні заморозити цю діяльність», — підкреслив глава американського зовнішньополітичного відомства. Під санкційне блокування, крім армії Куби, також потрапили Кубинський інститут дружби з народами, Амістура Куби та комітети захисту революції.



ГОП - ЛЯ

The New York Times написала, що Сьюзен Вайлз, керівник апарату президента США, порадила Джей Ді Венсу поставити на павзу активне використання соціальних мереж, оскільки віцепрезидент надто палко сперечається там зі своїми критиками. Трамп також часто публікує дописи

в Truth Social, але не витрачає час на відповіді користувачам в інтернеті, як це робить Венс. Останній підтвердив, що видалив додаток соцмережі X зі свого телефону на час Великого посту і досі не перевстановив його. А також запевнив, що перерва пішла йому на користь. «Це одна з

тих речей, коли відсутність цього відволікаючого фактора зробила мене набагато продуктивнішим», — оголосив він. Водночас Трамп у розмовах зі своїми помічниками та союзниками часто запитує про те, чи має Венс усе необхідне, щоб стати його наступником на виборах 2028 року.

САМІТ ДІАСПОРИ У ШВЕЙЦАРІЇ

■ Олег Садовий

У столиці Швейцарії провели масштабний саміт Світового конгресу українців (СКУ), який зібрав керівників організацій діаспори для напрацювання стратегій посилення міжнародної допомоги Україні. З цієї нагоди в Посольстві України в Берні відбувся Український сніданок, що об'єднав урядовців, правозахисників і лідерів закордонного українства з усього світу.

До учасників заходу з вітальними промовами звернулися: Мар'яна Беца, заступник міністра закордонних справ України; Ірина Венедіктова, посол України у Швейцарській Конфедерації; Ірина Гавронська, заступник міністра соціальної політики з питань європейської інтеграції України; Олег Діденко, голова Центральної виборчої комісії (ЦВК) України; Павло Грод, президент СКУ; Андрій Лужницький, президент Українського товариства у Швейцарії.

Під час виступів спікери акцентували на критичній важливості глобальної єдності українського народу, згуртованості навколо національних цінностей і непохитній підтримці України в її боротьбі за свободу,

суверенітет і справедливий мир. Крім того, на зустрічі йшлося про зміцнення інституційних зв'язків між державою та діаспорою, а також про консолідацію спільних зусиль задля повної відбудови.

Особливими гостями дипломатичного прийому стали члени делегації ЦВК України. Українські посадовці протягом тижня перебували у Швейцарії з ознайомчим візитом на запрошення швейцарського уряду та за підтримки Ради Європи, вивчаючи передовий досвід місцевих інституцій у сферах виборчого адміністрування та демократичного врядування.

Ця зустріч стала символічним прологом до головних подій світової української спільноти. На

полях саміту Павло Грод та Андрій Лужницький провели офіційну зустріч з посадовцями конфедерації для обговорення гуманітарних та економічних питань. Швейцарську сторону на перемовинах представили Жак Гербер, делегат Федеральної ради Швейцарії з питань України, а також Адріан Гербер, уповноважений з питань інтеграції на ринку праці Федерального департаменту юстиції та поліції Швейцарії.

Під час зустрічі сторони обговорили ключові питання підтримки України. Зокрема, у центрі уваги дипломатів і лідерів діаспори були проблеми розвитку української економіки в умовах війни, забезпечення надійного соціального та правового захисту укра-



їнських біженців у Європі, а також напрацювання ефективної політики повернення українців додому після завершення бойових дій. Українська делегація висловила щирі

вдячність уряду Швейцарії за наданий притулок тисячам українців, а також за масштабну гуманітарну й економічну допомогу Україні, фінансовий обсяг якої вже становить 5 млрд CHF.

ЄКУ створив нові інституції

■ Іван Заторський

Європейський конгрес українців (ЄКУ) сформував нову профільну структуру — Комісію стратегічних питань, що займатиметься моделюванням довготривалого вектора розвитку організації та підвищення її адвокаційної спроможності на загальноєвропейському рівні. Головою новоствореної Комісії стратегічних питань призначили Теону Кахіані, відому громадську діячку.

Основними стратегічними напрямками діяльності комісії визначили: комплексне напрацювання оновленої місії, візії та ключових пріоритетів ЄКУ; підготовку практичних інструментів і дорожніх карт для ефективної адвокаційної діяльності в інтересах закордонного українства; системний аналіз особливостей політичних систем європейських країн; формування розгалуженої мережі дієвих контактів та пулу профільних експертів у різних державах Європи; розробку комплексних рекомендацій щодо всебічного інституційного розвитку організації.



Крім того, ЄКУ оголосив про створення профільної Освітньої ради, головною метою якої є посилення системної координації, підтримка національних освітніх ініціатив і захист інтересів українських суботних і недільних шкіл у країнах Європи. Новостворену раду очолив Ростислав Сукенник, відомий громадський діяч, голова Об'єднання українських організацій у Німеччині та член Управи ЄКУ.

Основним завданням ради визначили ґрунтовне вивчення поточних потреб українських шкіл у Європі, насамперед в умовах значного збільшення кількості дітей-переселенців. Водночас структура займатиметься налагодженням оперативної комунікації між розрізненими освітніми осередками та напрацюванням єдиної довготривалої стратегії подальшої діяльності.

■ Софія Калина

Світовий конгрес українців оголосив лавреатів премії «30 до 30» — ініціативи для відзначення молодих, проактивних і дієвих українців, які проживають за межами України. Проект представляє молодих лідерів, які щодня змінюють свої громади на краще, активно підтримують Україну на міжнародній арені та формують майбутнє глобального українства.

«Наша молодь у світі — це потужна рушійна сила. Молоді українці не лише зберігають українську ідентичність, а й стають голосом України у своїх країнах проживання, створюють інноваційні проекти та наближають нашу спільну перемогу», — наголосив президент СКУ.

Цьогорічних лавреатів обирала авторитетна комісія під головуванням Павла Грода, особливу увагу надавши лідерству, креативності, волонтерству та реальному впливу на громади. «Ця відзнака — не лише про вже зроблене, а про майбутнє. Ми хотіли підтримати молодих українців, які щодня, часто непомітно, будують сильні громади, займаються ад-

СКУ оголосив лавреатів премії «30 до 30»

вокацією та культурною дипломатією і формують позитивний образ України у світі. Саме з таких послідовних кроків виростають лідери глобальних змін», — зазначила Наталія Пошивайло-Таулер, голова комісії з нагород номінації «30 до 30», віцепрезидент СКУ в країнах Південної, Південно-Східної Азії, Австралії, Новій Зеландії, Туреччині та Лівані.

До комісії премії увійшли: Наталія Пошивайло-Таулер (Австралія), Петро Ревко (Велика Британія), Ярослава Хортяні (Угорщина), Мирослав Гочак (Сербія), Юрій Данилишин (Аргентина), Марта Фаріон (США) та Павло Садоху (Португалія). Комісія працювала колегіально й провела кілька раундів обговорень і перевірки заявок.

Кандидатів оцінювали за громадською активністю (участь у соціальних, культурних чи політичних ініціативах), підтримкою українських громад за кордоном і розвитком діаспорних мереж, лідерством та інноваційними проектами, що просувають українські наративи, а також за принципами різноманіття та

інклюзії з обов'язковим гендерним балансом.

Лавреатами премії «30 до 30» 2026 року стали: Адріан Семчишин (Австралія); Аліна-Вікторія Халак (Австралія); Анастасія Віль (Німеччина); Анастасія Козачок (Естонія); Андрей Хас (Хорватія); Андрій Берник (Австралія); Віра Бережна (США); Діана Коцюба (Канада); Дарія Фуртак (Канада); Євгенія Крикливець (Об'єднані Арабські Емірати); Інна Качан (Німеччина); Кароліна Качан (Німеччина); Кіра Лозинська (США); Христина Качмарик (Швеція); Ляріса Луцкі (Канада); Марина Горобець (Канада); Марія-Соломія Бандрівська (США); Максим Махлай (США); Наталія-Оксана Юзючук (Аргентина); Ніколета Хрін (Румунія); Нікіта Сидоренко (Франція); Олена Ханасик (США); Олеся Берник (Австралія); Олександра Городиська-Гашлер (США); Олександра Дума (Австралія); Оксана Галянт (Німеччина); Софія Поліщук (США); Тереска Гесит (Австралія); Фабіан Попович (Румунія); Юрій Кимйотик (США).



АКЦІЇ USUA У ВАШИНГТОНІ

■ Софія Калина

Американська столиця в'їще прийняла щорічну благодійну й культурно-дипломатичну акцію висаджування соняхів перед Посольством Російської Федерації (РФ) у США, що об'єднала членів українсько-американської громади, дипломатів, активістів та американських друзів України. Про це повідомили в організації US Ukrainian Activists (USUA), яка виступила організатором заходу.

Традиція солідарності з Україною була започаткована влітку 2022 року, після повномасштабного вторгнення РФ, американським публіцистом і громадським діячем Бенджаміном Віттесом. Відтоді квіти щороку висаджують на пл. Бориса Немцова у Вашингтоні (округ Колумбія), а постійний догляд і полив рослин упродовж років забезпечує активіст Коннор О'Браян. «Уже п'ятий рік поспіль ці соняхи висаджують як потужний символ стійкості, мужності та непохитної рішучості України залишатися вільною і незалежною. Кожен сонях, висаджений

тут сьогодні, надсилає чітке послання: дух України неможливо зламати, і вона продовжить боротьбу за свободу й незалежність, доки кожен дюйм її суверенної території не буде звільнений», — наголосила Надія Шапоринська, президент US Ukrainian Activists.

Почесною гостею заходу стала Оксана Маркарова, радник президента України з питань відбудови й інвестицій, яка очолювала Посольство України в США у 2021—2025 рр. і особисто бере участь в акції з 2022-го. Також до присутніх приєднався американський доброволець, який захищає суверенітет України на фронті у складі 3-ї окремої штурмової бригади Збройних сил України (ЗСУ).

Надія Шапоринська завершила свій виступ словами: «Україна тримається вперед. І ми з нетерпінням чекаємо дня, коли безкраї соняшникові поля знову простягатимуться по всій Україні під мирним блакитним небом — без війни, без страху, без окупації».

Після практичної частини акції з висаджування квітів група активістів під керівництвом Бенджаміна Віттеса провела вечірній

світловий перформанс. За допомогою потужного обладнання резиденцію та будівлю Посольства РФ у США підсвітили масштабними світловими проєкціями зі зображенням державного прапора України та синьо-жовтої карти нашої країни, створеної за дизайном відомого українського художника Нікити Тітова.

Крім того, USUA провела черговий щомісячний мітинг на північному боці Білого дому (площа Лафает). Організатори закликали українську діаспору, американських союзників і міжнародних партнерів вийти на мітинг, щоб укотре сфокусувати увагу політикуму США на повномасштабній війні, розв'язаній Кремлем.

Серед головних вимог акції вказали: прискорення постачання сучасного озброєння та систем протиповітряної оборони; передача Україні конфіскованих суверенних активів РФ; визнання Росії державою-терористкою; створення спеціального трибуналу; запровадження повного торговельного ембарго та підтримка майбутнього членства України в НАТО з надійними безпековими гарантіями.

Підтримайте УКЦ у Бавнд-Бруку

■ Іван Бескид

Серед української громади США значного резонансу набула боротьба за Український культурний центр (УКЦ) у Бавнд-Бруку (штат Нью-Джерсі). Часопис Meest Weekly не раз писав про це, а також про важливу роль у цій боротьбі громадського об'єднання «Світанок» (Svitanok.nyc).

І ось буквально сьогодні може вирішитися доля культурного центру, оскільки саме 18 червня має відбутися п'яте, заключне, муніципальне слухання щодо можливого його продажу. У зв'язку з цим **Олександр Таран**, президент громадської організації «Світанок», поширив звернення, яке подаємо повністю: «Це буде фінальне слухання. Найважливіше. Якщо ви ще жодного разу не були присутні на слуханнях щодо ситуації в Бавнд-Бруку, зараз саме час долучитися. Українська православна церква (УПЦ) США зухвало ігнорує спротив громади та продовжує реалізовувати план знищення УКЦ, який українці будували понад 40 років тому і який увесь цей час служив одним із сакральних осередків українського життя в Америці.

Люди буквально віддавали свої обручки, щоб зібрати кошти на його будівництво. Це відбувалося за умови обіцянки, що будь-які рішення щодо майбутнього центру ухвалюватимуться лише після консультацій із громадою. Цю обіцянку верхівка УПЦ США зрадила.

Після ігнорування численних звернень, відкритих листів і петиції громади ми відкрили збір коштів, найняли адвоката, і вже понад рік

триває цей спротив. Відбулося чотири слухання. Громада приходить, ставить запитання, адвокат виконує свою роботу, і процес повільно, але рухається вперед. Зокрема, стало очевидним, що запропонована забудова може призвести до підтоплення розташованого поруч Пантеону Героїв України.

Наступне слухання може стати визначальним. Муніципалітет має вирішити, чи затверджувати заявку на відокремлення земельної ділянки, на якій розташований центр, та план будівництва складу. Водночас велика кількість людей може вплинути на перебіг слухання, змусити перенести його та виграти для нас дорогоцінний час.

Просимо кожного прийти попри відстань. Байдужість є нашим найнебезпечнішим ворогом.

Також просимо підтримати збір на юридичну допомогу за посиланням у профілі (у фейсбукі. — Ред.). Саме професійний юридичний супровід сьогодні дає нам найбільшу надію на успіх.

Дякуємо за вашу підтримку й участь».

Слухання відбудуться 18 червня за адресою: **475 DeMott Lane Somerset, New Jersey 08873**. Початок о 19-й годині.

У Нью-Йорку зібрали кошти для ЗСУ

■ Іван Заторський

Урайоні Стейтен-Айленд Нью-Йорка відбувся 13-й Український благодійний фестиваль, що об'єднав сотні представників діаспори та став майданчиком для збирання фінансової допомоги на потреби ЗСУ.

Масштабний захід традиційно приймала територія української католицької церкви Пресвятої Трійці. Програма свята розпоча-

лася з Божественної літургії. Для гостей виступили українські артисти, локальні дитячі творчі колективи й народні танцювальні ансамблі. Гедлайнером концерту став Сергій Лазановський, переможець телепроєкту «Голос країни», який заспівав разом із Романом Калиним, фронтменом гурту «Гринджоли».

Також на сцену виходили Ірина Сахарієва, Марія Щупак, дует «Крила» (Андрій та Ярина Затонські), гурт «Чарки» та Соломія Іваноч-

ко. Окремі номери представили вихованці Kryla Vocal & Art Studio, хореографічний колектив «Юність» і дитячий хор «Молода думка» під керівництвом Василя Гречинського. Крім святкової концертної програми, відвідувачі мали змогу скуштувати страв традиційної української кухні, відвідати тематичні фотозони та долучитися до лотереї 50/50. Центральною подією збору став благодійний аукціон, де серед головних лотів розіграли пам'ятні речі,



пов'язані з Валерієм Залужним та Ігорем Лапіним. Організатори наголосили, що абсолютно всі кошти,

залучені під час маніфестації, будуть невідкладно передані на передову для підрозділів ЗСУ.

СИН ПОЕТА, ЯКИЙ ВІНАЙШОВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ

■ Ірина Коваленко

У відомого письменника Павла Грабовського 26 травня народився син Борис. Він сам зробив своє ім'я відомим завдяки науці й винаходам. Винайшов електронну систему телебачення, за допомогою якої вперше у світі здійснив демонстрацію електронної передачі рухомого зображення на відстані. Проте радянська влада не оцінила наукового прориву, та згодом цей винахід «вистрелив» у США.

Майбутній винахідник народився 1901 року в російському Тобольську, де відбував заслання його батько. Павло назвав сина на честь свого товариша Бориса Грінченка, а вже за півтора року Грабовський-старший помер. Мама зі сином мігрувала між Одесою, Харковом і країнами Центральної Азії. Борис вчився і працював у Середньоазійському університеті в Ташкенті (Узбекистан).

Мама Анастасія також була революціонеркою. Вона навчила сина стріляти з раннього дитинства. Таке специфічне гобі посприяло тому, що одним із його ранніх технічних експериментів була конструкція реактивної гвинтівки. Юний конструктор також винайшов катодний акумулятор — основу для створення електронного телепередавача, пристрої для людей із порушеннями зору та слуху, малолітражний гелікоптер, трикрилий планер — загалом близько 30 винаходів.

1928-го Борисові Грабовському вперше у світі вдалося передати й отримати на екрані рухоме телезображення. Разом із колегами в Ташкенті він удосконалив відкриття і хотів продемонструвати його в Москві. Проте там не оцінили сенсацію: апаратура прибула поштою пошкоджена. Натомість

радянські спецслужби заборонили Грабовському продовжувати дослідження і вилучили всю документацію, креслення, схеми з розрахунками та рукописи. Як він не намагався переконати наукову спільноту, прихильники електромеханічного телебачення називали його телефот безперспективним.

А за кілька років у США запустили масове виробництво електронної системи телебачення. Російський інженер та білогвардієць Володимир Зворикін 1929-го виготовив кінескоп, а ще через два роки — електронно-променеву передавальну трубку, завдяки яким 1933-го вдалося передати телезображення.

Борис Грабовський дізнався про це випадково: в 1960-х рр. він отримав роман Мітчела Вілсона «Брат мій, ворог мій», де прочитав детальний опис його власних досліджень. Це поклато початок боротьби. Спершу ситуацію детально висвітлювала радянська преса. Відомості про ранні експерименти Грабовського та його колеги у галузі електронного телебачення з'явилися в газетах великих міст, як-от Нью-Йорк, Лондон, Париж і Токіо. Це вразило науковий світ, одні вчені вірили в це, інші сумнівалися. Проте преса постійно надавала нові факти. Визнання ав-

торитету Грабовського як винахідника електронного телебачення висловив Ежен Айсберг, президент Міжнародної асоціації преси з радіотехніки й електроніки (UIPRE).

1963-го Борис Грабовський отримав листа з Державного комітету з радіоелектроніки, у якому зазначалося: «Ваш пріоритет на одержання рухомого зображення за допомогою «апарата для електронної телескопії» незаперечний. А факт видачі патента юридично скріплює пріоритет за авторами винаходу».

Та через підірване здоров'я винахідник не працював і жив із дружиною у скруті. Завдяки гонорарам за передрук батькових віршів Борис Грабовський купив невеликий будинок у сільському передмісті Бішкека (Киргизстан). За рік до смерті, 1965-го, отримав звання заслуженого винахідника Узбекистану. У січні 1966 року помер після інфаркту.

Вже після смерті ЮНЕСКО високо оцінило заслуги вченого в розвитку електронного телебачення. 7 червня 1971-го UIPRE оформила «Свідоцтво про незаперечність заслуг Б. П. Грабовського і І. П. Белянського, які здійснили першу у світі телевізійну передачу за допомогою електронних телевізійних пристроїв 1928 року в СРСР».



Борис Грабовський



Анастасія, Павло та Борис Грабовські, 1902 р.



Борис Грабовський і Микола Піскунов, 1925 р.

Перша письмова згадка про Сихів

■ Оріся Шиян

Державна архівна служба України оприлюднила документ початку XV ст., який містить першу згадку про Сихів. Тепер це спальний район Львова, а до 1952 року був окремим приміським селом.

Представлений документ із національного архівного фонду — це підтвердна грамота руського старости Флоріана з Коритниці на продаж села Сихова Львівського повіту. Оригінальний рукописний документ латиною на пергаменті датується 2 вересня 1409-го. «Грамота, написа-

на на пергаменті 1409 року, засвідчує факт продажу с. Сихова Львівського повіту Сихівським Іваном Петрові з Харбинович (тепер — село Харбіновець на півдні Польщі). Документ цікавий тим, що містить першу відому згадку про село Сихів», — наголосили в Державній архівній службі.

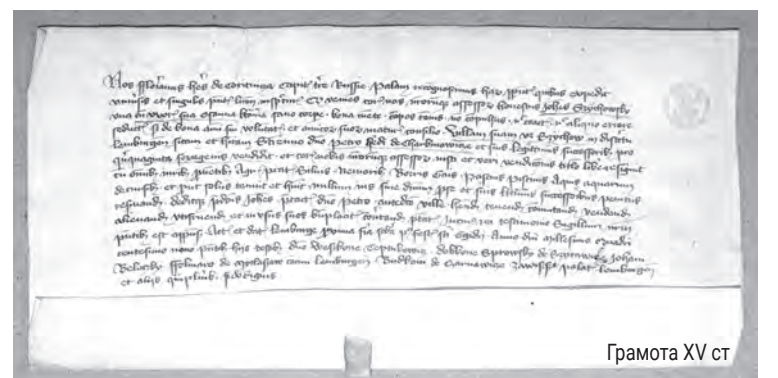
Згадану в документі інформацію підтверджує і «Хроніка міста Львова» Дениса Зубрицького, де зазначається, що «25 травня 1409 року Пйотр Влодко-вич (Влодек) із Харбинович придбав село Сихів у його попередніх власників Івана Русина і його дружини Оксани за 50 кіп грошів руських».

У правому горішньому кутку грамоти є круглий відбиток печатки із зображенням лева — традиційного символу Львова та Галичини. Цінний фоліант зберігають у Центральному державному історичному архіві України у Львові. З давньої сільської забудови Сихова дотепер збереглася дерев'яна церква під гонтом Пресвятої Трійці 1654-го. Вона має цінні внутрішні розписи і є пам'яткою національного значення.

Сихів приєднала до Львова 1942 року німецька окупаційна влада. Згодом він знову став селом, проте 1952-го радянська влада долучила його до меж Львова.



Церква Святої Трійці тепер



Грамота XV ст



Герб Мечникових



Ілля Мечников зі співробітниками своєї лабораторії в Інституті Пастера в Парижі, 1889—1890 рр.



Мечников виступає на засіданні після отримання Нобелівської премії



Ілля Мечников із дружиною Ольгою, близько 1908 р.

ВІН ЗАКЛАВ НАУКУ ПРО ДОВГОЛІТТЯ

■ Ірина Коваленко

Ілля Мечников — один із нобелівських лауреатів, народжених в Україні. Особистий досвід і безсилля тодішньої медицини певною мірою вплинули на його наукові інтереси.

Досліджуючи, як організм бореться з інфекціями, д-р Мечников відкрив механізм фагоцитозу та започаткував сучасну імунологію. Ці знання згодом допомогли лікарям ефективніше боротися з інфекційними хворобами й рятувати мільйони життів. А ще він заклав основи геронтології, науки про старіння, і пояснював, як прожити до глибокої старості, воче-

видь, усвідомивши помилку юности.

Ілля Мечников народився 15 травня 1845 року в с. Іванівці на Харківщині. Мечникови виводили родовід від молдавських бояр Спафаріїв. За однією з версій, спершу їхнє прізвище звучало як «Спадаренко» (від молдавського слова «спадар» — меч). Прізвище Мечников є русифікованим його варіантом, його змінили після еміграції в Російську імперію у XVIII ст.

Його батько був поміщиком, у минулому — офіцером охорони царя в Санкт-Петербурзі, звідки переїхав у свій маєток на Харківщині.

Мама Емілія була донькою Лева Неваховича, єврейського письменника з Лєтичева. Саме

вона найвідчутніше сприяла кар'єрі наймолодшого із п'яти дітей — Іллі.

Згодом сім'я переїхала до Харкова. Майбутній учений навчався в Другій харківській гімназії, яку закінчив зі золотою медаллю. Із дитинства цікавився природою, вивчав рослини, тварин і комах, читав своїм одноліткам лекції, а щоб вони слухали, платив їм гроші. Ще підлітком відвідував лекції в Харківському університеті, а в 16 років уже опублікував свою першу наукову статтю.

Спершу Мечников хотів навчатися в німецькому Вюрцбурзі, та все ж уступив на природниче відділення Харківського університету, яке завершив екстерном — чотирирічний курс пройшов за два роки.

Відтак зробив дуже стрімку наукову кар'єру. У 18 років опублікував у Німеччині своє перше наукове дослідження. У 19 закінчив університет. Після цього працював у Німеччині й Італії, досліджував морських безхребетних і співпрацював із земляком, зоологом Олександром Ковалевським. Їхні наукові праці настільки вразили європейських учених, що

молоді дослідники отримали престижну премію Карла Ернста фон Баєра. На той момент Мечникову було лише 22 роки.

Уже у 23 роки він захистив докторську дисертацію та почав викладати в Новоросійському університеті в Одесі. Крім того, розробляв біологічні методи боротьби зі сільськогосподарськими шкідниками.

Особисте життя Мечникова було непростим. Його перша дружина Людмила Федорович хворіла на туберкульоз і померла через чотири роки після шлюбу. Після її смерті чоловік у розпачі прийняв велику дозу морфію, але вижив.

Через два роки 30-літній професор Одеського університету одружився зі 17-річною студенткою Ольгою Білокопитовою. Цей шлюб також був бездітним. Коли дружина занедужала на черевний тиф, Мечников і собі ввів збудник поворотного тифу, намагаючись померти разом із нею. Обоє тяжко перехворіли, проте видужали.

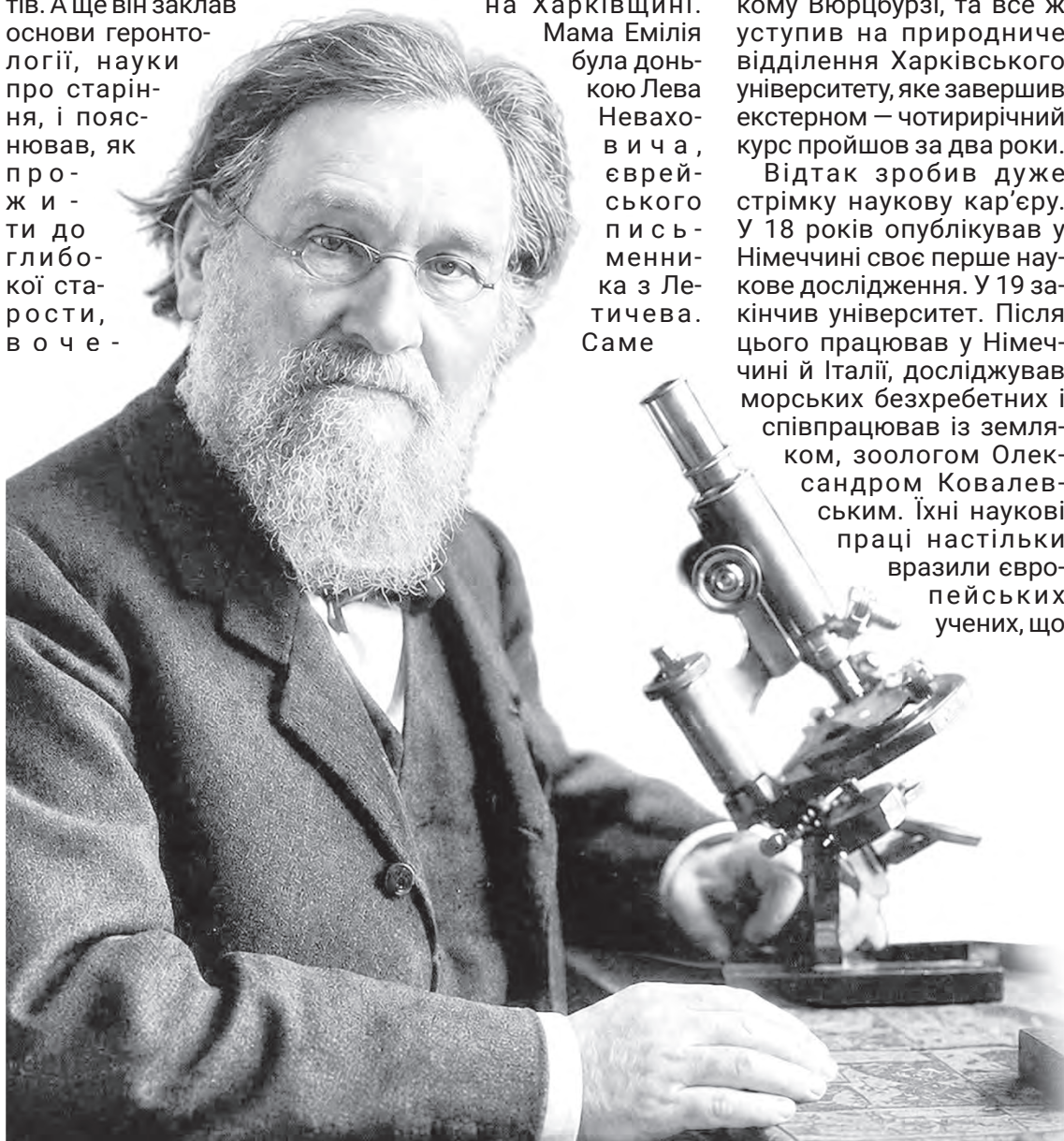
1886-го разом з колегою Миколою Гамалією Ілля Мечников заснував в Одесі першу в Російській імперії і другу у світі бактеріологічну станцію, де робили щеплення від сказу. Проте працювати в імперській науковій системі було складно: учений постійно конфліктував із консервативними колегами та чиновниками. Зрештою прийняв запрошення Луї Пастера й переїхав до Парижа, де очолив лабораторію у знаменитому Інституті Пастера. Згодом став заступником директора і саме там здійснив свої найважливіші відкриття. 1913 року українця запрошували до Петербурга на посаду директора Інституту експериментальної медицини. Та він відмовився повертатися до Російської імперії.

1882-го під час досліджень на Сицилії Мечников спостерігав за личинками морських зірок. Помітив, що особливі клітини оточують і поглинають чужорідні тіла. Так відкрив фагоцитоз. Відтак дійшов висновку, що подібним чином людський організм також захищається від бактерій та інфекцій. Ця ідея стала основою клітинної теорії імунітету.

Нині фагоцити — один із ключових елементів імунної системи, проте в часи Мечникова його теорія викликала гострі суперечки серед учених Європи. А втім, на початку XX ст. відкриття українця остаточно визнали в науковому світі. 1908 року він разом з німецьким ученим Паулем Ерліхом отримав Нобелівську премію з фізіології та медицини за дослідження імунітету. Праці двох учених заклали основу сучасної імунології.

Останні роки життя Мечников присвятив дослідженням старіння людини. Саме тому його часто називають одним з піонерів геронтології — науки про старіння. Науковець вивчав, як харчування, бактерії кишківника та спосіб життя впливають на довголіття. Популяризував кисло-молочні продукти та вважав, що вони допомагають сповільнювати старіння.

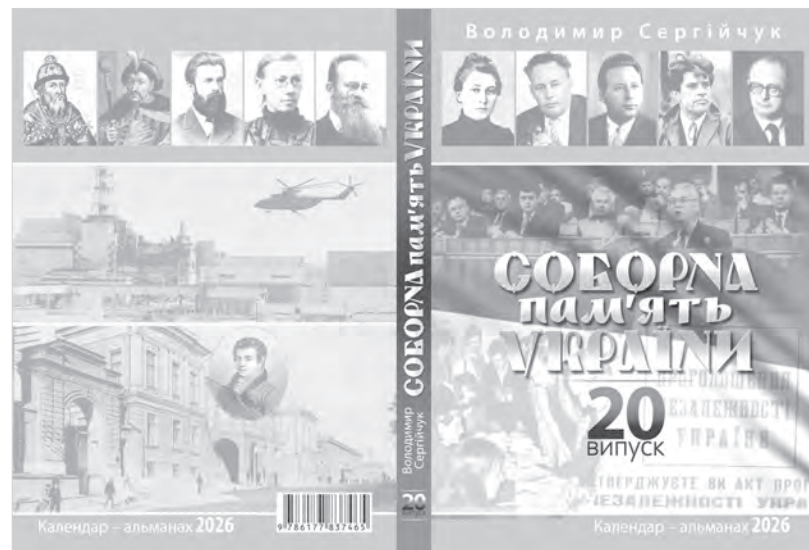
Ілля Мечников помер у Парижі 15 липня 1916-го у віці 71 року після чергового інфаркту. Як справжній учений, заповів своє тіло для медичних досліджень, а після цього — кремувати. Урну з його прахом досі зберігають в Інституті Пастера, у якому працював до кінця життя. Відкриття Мечникова стали фундаментом сучасної медицини, а його ім'я тепер має Одеський університет, наукові установи та вулиці в різних країнах світу.



Соборна пам'ять України

Календар-альманах 2026

ПРОДОВЖЕННЯ. ПОЧАТОК У № 12—13, 16—24



Подіємо текст без змін за виданням: Сергійчук Володимир. Соборна пам'ять України. Календар-альманах. 2026. — Вишгород: ПП Сергійчук М. І., 2025.

«СТАЛО ДЛЯ ЦІЛОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ГЛИБОКИМ ЗАТИШНИМ ЗАПІЛЛЯМ...»

(ДО 70-РІЧЧЯ ПРОЕКТУ ПРО ІСТОРІЮ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПОБУЖЖЯ)

8) Довготривалість — майже півтисячоліття — самостійного державно-політичного існування Дулібсько-Волинського Побужжя з численними міськими центрами (Буськ, Біла, Волинь, Червень та інші червенські городи), аж до часу включення до Києво-Руської Великодержави, мусить вважатися надзвичайним історичним фактом. Він опрокидує всі ворожі вигадки про органічну, мовляв, нездібність українського народу до самобутньої національно-державної творчості, до створення собі авторитетної влади та системи правління. Український народ, мовляв, од природи пасивний, потребує твор-

чого, хоча й би насильного оплодження активними чужинецькими елементами, — готами, варягами, поляками, москвинами...

9) Історія Побужжя повинна належито освітити факт досить пізнього і не дуже певного входження Червенських городів до Київсько-Руської великодержавної системи у часі, коли придніпрянські руські племена вже позбулися своєї попередньої залежності від авар і побудували під їхнім впливом нові державні форми, більш централізовані та очолені єдиною володарською династією.

10) Історія Побужжя, за часу удільного роздроблення та упадку авторитету

центральної влади Київсько-Руської Великодержави, мусить підкреслити існування тут не лише традиції давньої державно-політичної самоуправи, але й тих провідних шарів місцевого українського суспільства, що були спроможні так співдіяти, як і протиставитися князівській управі. Однаковість суспільно-політичних умовин життя так на Побужжі, як і на Подністров'ї, мусило неминуче довести до створення тут (чи радше відродження) великого політичного комплексу Волинсько-Галицького Королівства Романовичів.

11) Заслонене лісами та болотами Побужжя в часи половецьких та татар-

ських навал стало для цілої української нації глибоким затишним запіллям, куди в часи найбільшої загрози відпливала степова і лісо-степова людинність Східної України. Волинсько-Галицьке Королівство важливе не лише тим, що воно зберегло фізичну істоту українського народу, але й тим, що продовжило його державну традицію ще на сто літ довше по татарському погрому, аж до половини XIV віку. У Волинсько-Галицькій традиції слід шукати основ тієї сили національного опору чужинецькій агресії, яка дозволила українському народові перетримати далі півтисячолітнє перебування під чужинецькою кормигою.

12) Історія Волинсько-Галицького Королівства мусить підкреслити той надзвичайний важливий факт, що і по татарському погрому український народ не втратив свого відвічного зв'язку з Європою, не статарився, подібно москвинам, і не став євроазійським народом.

13) Історія Побужжя мусить підкреслити активно-оборонну позицію українців супроти напору азійських орд так за часів Волинсько-Галицької державності, як і за часів наступної Козаччини. Україна, по-справедливості, мусить вважатися одним із найвпливовіших аванпостів Європи в боротьбі з Азією.

14) Історія Побужжя має висвітлити докладно процеси колонізаційної експансії тuteйшої української людності так на терени поміж Вепром і Вислою, як і на північ від Буга, Нарєва і Прип'яти.

«ПРОЦЕС ВИЛУЧЕННЯ ВІДБУВАЄТЬСЯ БЕЗБОЛІСНО»

(ДО 105-РІЧЧЯ ВИЛУЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИМИ ЧЕКІСТАМИ ЗАКУПЛЕНОГО ХЛІБА «МІШОЧНИКАМИ» З ГОЛОДНИХ ГУБЕРНІЙ РОСІЇ)

Голод 1921—1923 років зачепив і окремі губернії Росії. Оскільки тамтешня влада не могла забезпечити населення хлібом, то значна частина голодуючих вирішила самостійно потурбуватися про себе з виїздом до українських теренів, де сподівалися закупити чи обміняти продукти.

Наплив так званих мішочників з півночі вніс величезний хаос у планові заготівлі, про що загальсували компартійні діячі. Бо ж українські селяни охоче віддавали свою продукцію пошукувачам її з російських губерній за конкретну справедливу ціну — влада ж намагалася забрати за безцінь.

За таких обставин влада УСРР вирішила використати мішочників з півночі в своїх інтересах: дозволяти їм самостійно закуповувати в українських селян хліб, але під час вивезення його

до Росії залишати лише по два пуди на особу — інший конфісковувати й передавати у державний фонд заготівель.

Про свої успіхи в такому нововеденні найпершими відрепортували олександрівські чекісти, зазначаючи при цьому, що «процес вилучення відбувається безболісно», а результати перших двох днів дали до 15000 пудів тільки на дільниці Олександрівськ — Джанкой.

Харків Раднарком Раковському копія ЦВК Лебедю Наркомшлях Владимирову

УНК Манцеву Всеукрп'ятірка Берману

Наплив мішочників з півночі локалізований виставленими нашими караулами Лозової 260 чоловік Синельникового 260 Мокрої 350 чол Кумучум 40 чол. 27 вузли Лозова Синельниково Олександрівськ розвантажені відправлено мішочників незаконно їдучих Мокрій 7000 Олександрівськ 5500 чол Синельниково 3000 чоловік Лозовій 3500 чол З сьогодні даємо наказ пропуску на Олександрівськ мішочників і організацій постанційно 4 постаново губекономічної наради про право вивезення Олександрівської губернії 2 пуди на людину проводиться нами в життя кордон Мокрої де виділена комісія з

МЕШОЧНИК—ВРАГ ТРАНСПОРТА.—ВРАГ—РЕСПУБЛІКИ.



Мішочник — ворог транспорту, ворог республіки (1920, Москва)

приймання представників Губп'ятірки процес вилучення відбувається безболісно результати перших двох днів дали до 15000 пуд на діл (льниці). Олександрівськ—Джанкой їдо 40000 мішочників з них

понад 200 організацій із завантаженням вантажем близько 200000 пуд Найбільше зосередження спостерігається на ст. Риково Мелітополь Федорівка відзначені випадки подачі вагонів під продмаршрути.

КВІТЕНЬ

1 КВІТНЯ



180 років тому (1846) помер Петро Загорський, український анатом та фізіолог, академік Петербурзької АН. Увів у систему викладання медицини обов'язкові заняття на трупах. Створив класифікацію каліцтв, встановив, що в еритроцитах знаходиться гемоглобін, що утримує залізо, відкрив ганглії під'язикового нерва та додаткові відвідні м'язи очей. Засновник першої у Російській імперії анатомічної школи. Народився 20 серпня 1764 року в Понорниці (нині — Чернігівська обл.).



70 років тому (1956) у Києві народився Володимир Огризко, український дипломат, міністр закордонних справ України з грудня 2007 по березень 2009 року.

85 років тому (1941) у Кракові завершив роботу II Великий збір Революційної ОУН.

3 КВІТНЯ



245 років тому (1781) помер Йоган Антон Гюльденштедт (Гільденштедт), латиський природознавець, академік Петербурзької АН. Одним із перших дослідив Південь та Лівобережжя України, першим дав характеристику їхніх ґрунтів, рослинності та тваринного світу, висунув гіпотезу про походження. Народився 10 травня 1745 року в Ризи.

130 років тому (1896) в Одесі народився Лев Рубенчик, український мікробіолог, чл.-кор. АН УРСР, у 1946—1956 роках — зав. кафедрою мікробіології Київського університету. Досліджував роль мікроорганізмів у геохімічних процесах, у корозії металів та бетонів. Помер 14 грудня 1988 року.

4 КВІТНЯ

155 років тому (1871) народився Олександр Акерман, український військовий діяч, генерал-майор. Був командувачем Державної варти України, начальником Генерального штабу української армії. Рік смерті невідомий.

5 КВІТНЯ

100 років тому (1926) помер Іван Долинський, український архітектор (точна дата народження невідома). Викладач Художньо-промислової школи у Львові, автор проектів житлових споруд у стилі модерн у цьому місті.

6 КВІТНЯ



190 років тому (1836) на Херсонщині народився Микола Скліфософський, піонер порожнинної хірургії. Сприяв впровадженню у вітчизняну хірургію засад антисептики й асептики. Його ім'я присвоєно Інституту швидкої медичної допомоги (Москва, 1923). Останні роки життя мешкав у Яківцях під Полтавою, де на власні кошти побудував і утримував лікарню. Помер 13 грудня 1904 року.

7 КВІТНЯ

175 років тому (1851) народився Роман Заклинський, український історик, етнолог. Помер 20 грудня 1931 року.

150 років тому (1876) народився Іларіон Свенці-

цький (І. Святицький), український мистецтвознавець, філолог. Помер 18 вересня 1956 року.

100 років тому (1926) народився Іван Батечко, український графік. Помер 21 вересня 1981 року.

8 КВІТНЯ

105 років тому (1921) в Лазірках на Полтавщині народився Іван Шовкопляс, український археолог, музеєзнавець, бібліограф, історіограф. Працював у Інституті археології АН України, Державному музеї історії УРСР, Центральній науковій бібліотеці ім. В. І. Вернадського. Автор понад 300 наукових праць, низки підручників і посібників з археології. Помер 13 червня 1997 року.

80 років тому (1946) помер Андрій Сапегін, український ботанік, цитолог, генетик та селекціонер, академік АН УРСР, її віце-президент (1939—1945). Розробив теорію органогенезу (морфогенезу) сільськогосподарських культур. Вивів ряд високопродуктивних сортів озимої та ярої пшениці. Одним з перших у світі застосував іонізуюче опромінення для отримання штучних мутацій в селекції. Народився 11 грудня 1883 року у Воскресенську (нині — Миколаївська обл.).



10 КВІТНЯ

95 років тому (1931) поляки замучили голову Краєвої ексективи ОУН Степана Охримовича.

11 КВІТНЯ

40 років тому (1986) помер відомий спеціаліст з космічного зв'язку Євген Орловський. Народився в Махнівці на Вінниччині 13 квітня 1907 року.

12 КВІТНЯ

95 років тому (1931) народився Станіслав Конохов, генеральний кон-

структор КБ «Південне» в Дніпрі. Помер 3 квітня 2011 року в Дніпрі.

13 КВІТНЯ

60 років тому (1966) у Львові розпочався судовий процес над братами Богданом і Михайлом Горинями, Мирославою Зваричевською і Михайлом Осадчим, звинувачених в антирадянській діяльності.

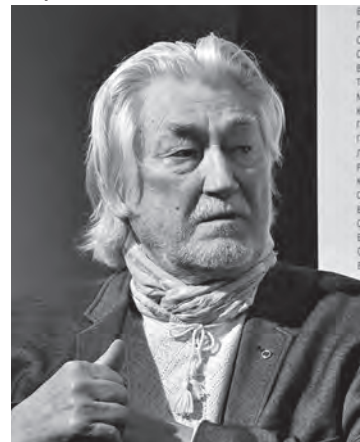
14 КВІТНЯ

100 років тому (1926) політбюро ЦК КП(б)У ухвалило рішення про перейменування Всеукраїнської академії наук «в Академію всесоюзного значення із залишенням її у відданні Наркомосвіти УССР» і підтримку кандидатури Михайла Грушевського в її президенти.

90 років тому (1936) в Києві помер Тимофій Бенець, педагог, освітній діяч, фахівець з торії та методики початкового навчання. Автор багатьох наукових статей про народну освіту в Україні, підручників, методичних посібників. Це, зокрема, «Общепольный задачник», «Читанка», «Граматка», «Український буквар з малюнками», «Об ігрушках», «О наглядном преподавании», «Дети и их воспитатели», «Педагогические беседы» та інші. Народився 21 лютого 1855 року.



85 років тому (1941) народився Роман Балаян, український режисер, заслужений діяч мистецтв України.



80 років тому (1946) народився Андрій Чебікін, український графік, ректор

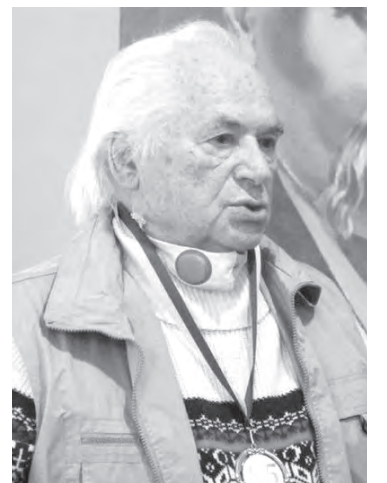
Національної художньої академії, президент Академії мистецтв України.



25 років тому (2001) помер видатний український матеріалознавець Віктор Трефілов. Народився 6 серпня 1930 року.

15 КВІТНЯ

145 років тому (1881) російським самодержавством був страчений Микола Кибальчич, український вчений-винахідник, революціонер, учасник замаху на царя Олександра II. Першим у світі створив у кресленнях космічний літальний апарат. Народився 31 жовтня 1853 року в Коропі (Чернігівщина).



90 років тому (1936) в Іванові на Вінниччині народився Олег Чорногуз, відомий український письменник. Помер 8 жовтня 2022 року у Вінниці.

16 КВІТНЯ

210 років тому (1816) у Бережанах (тепер — Тернопільська обл.) народився Рудольф Мох, письменник, громадський діяч. Учасник «Собору руських учених» у Львові (1848). У виступах і статтях у пресі закликав до організації народу, захищав його національні й соціальні права, розвиток освіти й культури («Слово до народа галицько-руського», 1848). Помер 12 лютого 1892 року в Острові (тепер — Івано-Франківська обл.).

*Володимир Сергійчук
Продовження
у наступному номері*

В українських школах бракує вчителів

■ Наталія Жолінська

Оксен Лісовий сказав, що в українських школах бракує близько 1700 учителів.

За його словами, це офіційні дані вакансій, однак варто врахувати, що не всі школи можуть розміщувати таку інформацію. У будь-якому разі катастрофічного кадрового дефіциту в Україні наразі немає. Міністр також розповів, які шкільні предмети найбільше страждають. Це, зокрема, природничі дисципліни, англійська мова, інформатика, українська

мова та література. Водночас найгірша ситуація нині в малокомплектних школах. «І це ті рішення, які власне мають ухвалювати громади, тому що вони повинні переглядати свою мережу з огляду на контингенти дітей. Гроші освітньої субвенції фактично «ходять за дитиною», і чим менше в школі дітей, тим менше навантаження у вчителя і відповідно менша зарплата. Тому маленькі школи дуже часто недокомплектовані вчителями і це критично відображається на якості освіти в цих школах», — пояснив міністр.

Зміни в харчуванні школярів

■ Сніжана Непийпиво

З наступного навчального року українські школи перейдуть до нового етапу реформи харчування.

Про це повідомила Юлія Свириденко, прем'єр-міністр України, за підсумками наради з керівниками обласних військових адміністрацій. За її інформацією, із 1 вересня в Україні запланували впровадження наступного етапу програми, у межах якого гаряче харчування мають отримувати учні 1–11 класів по всій країні.

Наразі безоплатними обідами забезпечують дітей у прифронтових громадах,

а також учнів початкової школи в усіх регіонах. Глава уряду розповіла, що Кабінет Міністрів України уже спрямував 1 млрд грн на модернізацію 73 шкільних харчоблоків, що має забезпечити реалізацію оновленої системи харчування.

Прем'єр відзначила, що програма шкільного харчування виходить за рамки соціальної підтримки. Вона також спрямована на розвиток місцевої економіки, створення робочих місць і підтримку українських виробників. Таким чином, ініціативу розглядають як комплексний механізм, що впливає одночасно на сферу освіти й економічний розвиток регіонів.



■ Лана Світ

Жителі мікрорайону Березового, що поряд з Іркутськом, попросили Міністерство закордонних справ Російської Федерації (РФ) звернутися до Сі Цзіньпіна, лідера Китайської Народної Республіки (КНР), щоб той збудував їм школу. У колективному зверненні до Путіна вони зазначили, що навчаль-

ний заклад може бути збудований «у межах етнокультурного різноманіття» та зближення з КНР, а місцеві жителі зі свого боку готові почати вивчати китайську мову.

«Активний розвиток культурних зв'язків із Китаєм — єдиний можливий для нас шлях розвитку в

МАТЕМАТИКУ ХОЧУТЬ ЗРОБИТИ НЕОБОВ'ЯЗКОВОЮ

Юлія Гришина



■ Василь Нетудихата

Юлія Гришина, голова підкомітету з питань вищої освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти,

науки й інновацій, разом із 50 депутатами зареєстрували законопроект щодо зменшення 2027-го кількості предметів національного мультипредметного тесту

(НМТ), який передбачає, що математика буде не обов'язковим, а вибірковим предметом.

Міністерство освіти і науки України виступило проти цього. «Уряд подав законопроект щодо умов вступу на 2027 рік, він відповідає тим умовам, які є наразі 2026-го. Альтернативний законопроект, який передбачає дещо інші умови щодо математики, ми не підтримуємо категорично», — заявив Оксен Лісовий, глава відомства. Він наголосив, що НМТ існує саме для того, щоби підтвердити ключову спроможність читати, писати й рахувати, і математика повинна бути обов'язковим предметом. «Скасування математики чи історії, вилучення їх з обов'язкових предметів НМТ — це абсурд, це не приведе до жодних позитивних змін для нас як для країни», — запевнив урядовець.

Українка перемогла на міжнародному конкурсі

■ Маркіян Рой

УБухаресті (Румунія) провели Міжнародний конкурс комп'ютерних проєктів Infomatrix-2026, на якому учениця зі Львова Катерина Манько виборола перше місце.

Участь у змаганнях взяло більше як 350 школярів і студентів із 21 країни світу. Вони представили близько 300 авторських проєктів, роботизованих систем і командних хака-тонів.

Україну на конкурсі представляв 21 учасник із Києва, Одеси, а також Львівської, Волинської, Полтавської та Черкаської областей. Золоту нагороду здобула учениця 9-го класу Львівського фізико-математичного ліцею, яка презентувала проєкт «Фасетковий акустичний локатор».

Ще одну нагороду для Львівщини виборола Анна Тузяк, учениця 8-го класу Школи комп'ютерних технологій Львівського технологічного ліцею. За проєкт «Маніпулятор зі

Катерина Манько



зворотним зв'язком» вона отримала бронзову медаль.

Жителі Сибіру просять Сі збудувати школу

умовах, коли пріоритети нашої країни перебувають десь у зоні будівництва нових станцій метро у Москві та нових шкіл у Таджикистані», — заявили жителі Березового.

У мікрорайоні наразі є близько 2 тис. школярів, яким доводиться їздити на навчання до сусідніх селищ. При цьому навчальні заклади в цих

населених пунктах переповнені, а дістатися до них можна лише автобусом або автівкою бездоріжжям, що займає багато часу.

Нову школу на 1,5 тис. місць у Березовому обіцяли збудувати ще 2021 року. Проте будівництво почалося лише торік, але його швидко заморозили. Наразі готовність об'єкта

становить лише 20 %. Грошей на будівництво школи в регіональному бюджеті на найближчі два роки не заклали.

Також у Березовому два роки тому заморозили будівництво дитячого садочка. За словами жителів мікрорайону, вони не раз зверталися до адміністрації президента, але їхні скарги переадресовують місцевій владі, а та заявляє, що грошей немає.

КОЛІРНИЙ ДИЗАЙН РЕЗИДЕНЦІЇ МАЗЕПИ ТА ЗАХІДНІ ПАРАЛЕЛІ

Закінчення.
Початок у №24

Таку зовнішню обробку мають споруджений французьким зодчим Тройський палац 1691-го під Прагою, костел Вознесіння Діви Марії 1750-го в м. Прештіце та каплиця Знайдення Хреста Господнього 1728-го в м. Теплиці.

У південній і центрально-східній Німеччині виявили та реставрували розглядану колористику на численних палацах, особняках, замках, костелах, дзвіницях, монастирських будівлях, ратушах, університетах, міських брамах і міщанських кам'яницях за стилями Відродження, маньєризму, бароко та рококо. Прикладами пам'яток зодчества, де світлі площини елевацій членують виступаючі декоративні деталі, акцентовані червоним різних тонів, є корпус 1712 року університету м. Гайдельберга, бароковий палац у м. Альтсгаузені 1729-го, управа лицарів Тевтонського ордену 1739-го на острові Майнау Боденського озера, у Баден-Вюртемберзі, та цистерціанське абатство Марієнштерн у с. Паншвіц-Кукау в Саксонії.

Готичну базиліку цього жіночого конвенту модифікували в бароковому дусі на початку XVIII ст. Вертикальний дизайн, рельєфний декор і червоно-біле фарбування головного фасаду костелу та ризалітів будинку кляштору Марієнштерну подібні до реконструкції чільної елевації Мазепино палацу.

Значну кількість ранньомодерних палаців, замків і костелів Німеччини й Чехії з таким поліхромним оформленням створили італійські, французькі й австрійські архітектори. Хоч натепер у зодчестві Австрії, Франції, Італії, Нідерландів та її колишніх колоній, Данії і Швеції зустрічаємо значно менше зразків червоно-світлої зовнішньої колористики, автор припускає, що там за Нового часу їх було більше, і подає такі приклади.

Порівнює його реконструкцію чолового фасаду вілли Гончарівки з невеликим мурованим триповерховим шляхетським особняком Робінігоф 1648 року в м. Зальцбурзі в Австрії. Реновація 2007-го відновила його оригінальне фарбування з рожево-вохристими виділеннями пластичними деталями на блідо-жовтих площинах фронтальної елевації. Того



Передня елевація палаццо Бомбіччі у м. Флоренції, в Італії, з реставрованим бароковим поліхромним декором. Фото В. Мезенцева.

ж року реставрували схоже барокове колірне рішення екстер'єру XVIII ст. середньовічного палаццо Бомбіччі в м. Флоренції, в Італії.

В 1650—1660-х рр. молодий Мазепа виконував дипломатичні доручення польського короля, подорожував і підвищував освіту в університетах Польщі, Німеччини, Голландії, Франції, Італії. Тож майбутній правитель України мав нагоду на власні очі побачити палаці, особняки, вілли й замки Заходу XVII ст. і надихатись їхньою архітектурою та орнаментациєю з примітним зовнішнім червоно-світлим фарбуванням.

За гетьманування Мазепа мав добірну бібліотеку з численними німецькими, польськими, італійськими та латинськими книгами, французькими й голландськими газетами. Залу його палацу прикрашали гарні портрети європейських і турецьких монархів.

Він міг вибрати й надати дизайнеру своєї резиденції на Гончарівці взірці з публікацій з ілюстраціями й описами підхожих барокових палаців і вілл Заходу з багатой придворної бібліотеки та збірки малювання та гравюр у Батурині. За висновком автора, гетьман-замовник чи його будівничі й декоратори перенесли туди черво-

но-білу колористику разом з архітектурою і вбранням споруд Польщі або інших країн Центральної Європи XVII ст., де тоді таке фарбування екстер'єрів було найпоширенішим.

Проведене дослідження показує європейську культурну ідентичність просвіченого Мазепа та запровадження ним модних способів оформлення барокових будинків до столиці козацької держави. Це доповнює наші знання про її високу культуру, збагачену стимулюючими західними впливами й інноваціями за сприяння гетьмана.

Вивчення українськими й канадськими археологами залишків зруйнованої головної резиденції Мазепа та наші комп'ютерно-графічні реконструкції її архітектури і декору допоможуть у мирний час у Батурині відбудувати на науковому рівні цінну пам'ятку творинь великого гетьмана.

Тему цієї статті було детальніше висвітлено в ілюстрованому науково-популярному буклеті З. Когута, В. Мезенцева, Ю. Ситого «Колірний декор палацу Івана Мазепа у Батурині та європейські паралелі» (Торонто, 2025). Цей 14-й випуск і раніші брошури батуринської серії можна придбати в канце-

лярії крайової управи Ліги українців Канади (ЛУК) у Торонто, \$10 за примірник (тел.: 416-516-8223, email: luc@lucorg.com) та у Видавництві КІУС в Едмонтоні (тел.: 780-492-2973, email: cius@ualberta.ca). На вебсайті того видавництва буклети можна замовити онлайн (<https://www.ciuspress.com/product-category/archaeology/?v=3e8d115eb4b3>). Їхню публікацію фінансували фундація «Будучність» (голова дирекції — Богдан Лещишин) і Дослідний інститут «Україніка» (президент — Орест Стеців, виконавчий директор ЛУК) у Торонто.

24 квітня ц. р. д-р Мезенцев виголосив публічну доповідь із прозірками на тему цієї статті в Торонто, що оприлюднена в ютубі (<https://www.youtube.com/watch?v=aGnn2cjMA2Q>).

Із 2001-го КІУС та Дослідний інститут «Україніка» спонсорують Батуринський проект. Фонд кафедр українознавства у Нью-Йорку (www.ukrainianstudiesfund.org) виділяє щорічні субсидії на цю ціль. У 2025—2026 рр. дослідження Батурина і підготовку публікацій підтримали дотаціями Дослідний інститут «Україніка», крайова управа ЛУК (голова — Борис Михайлець), ЛУК-Торонто (голова —



Колірний декор палацу Івана Мазепа у Батурині та європейські паралелі

Торонто · 2025

14-й ілюстрований науково-популярний буклет батуринської серії, 2025 р. На обкладинці картина «Гетьман Іван Мазепа з військом перед укріпленнями Батурина» Артура Орльонова.

Микола Литвин), кредитова спілка «Будучність» (голова дирекції — Андрій Тарапацький), Українська кредитова спілка (генеральний директор — Тарас Підзамецький), фундація «Прометей» ім. Стефанії Швед та Степана Онищука (голова — Христина Бідяк) і Benefaction Foundation у Торонто. Найщедрішими жертводавцями на досліди Батурина є Оленка Негрич, д-р Юрій Іванчишин (Торонто), Майкл-Стівен Гумницький (Мерфрісборо, штат Теннессі) та д-р Марія Грицеляк (Парк-Рідж, штат Іллінойс).

Археологи готуються продовжити розкопки в Батурині в серпні ц. р. Вони звертаються до українських організацій, фундацій, компаній і доброчинців із проханням надалі скласти пожертви на історико-археологічне вивчення Мазепиної столиці та публікацію його результатів. **Канадських громадян ласкаво просимо надіслати чеки із внесками на адресу: Ucrainica Research Institute, 9 Plastics Ave., Toronto, ON, Canada M8Z 4B6. Просимо вписати ваші чеки на Ucrainica Research Institute (memo: Baturyn Project).**

Громадянам США пропонуємо надіслати пожертви до канцелярії Фонду кафедр українознавства на адресу: Ukrainian Studies Fund, P. O. Box 24621, Philadelphia, PA 19111, USA. Будь ласка, виписіть ваші чеки на Ukrainian Studies Fund (memo: Baturyn Project). Ці українські установи надішлють канадським та американським громадянам відповідні офіційні посвідки для сплати податків.

Усім установам і приватним жертводавцям буде висловлено подяку в публікаціях та публічних лекціях, пов'язаних із проектом. Ваша подальша допомога збереже й продовжить Батуринський проект у тяжку годину навали загарбників на українські землі.

Додаткову інформацію про цей проект можна отримати від д-ра Мезенцева у Торонто (тел.: 416-766-1408, email: v.mezentsev@utoronto.ca).

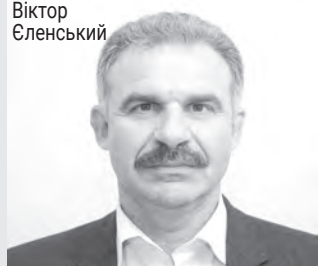
Володимир Мезенцев

Назвали кількість заброньованих священників

■ Маркіян Рой

В Україні від мобілізації забронювали 6,5 тис. священнослужителів. Про це повідомив Віктор Єленський, голова Державної служби з етнополітики та свободи совісті України.

Віктор Єленський



«Із 35 тис. релігійних організацій, які існують в Україні, до критичної інфраструктури зачислити трохи більше за 10 тис. Керівники релігійних організацій і священники, які працюють у цих релігійних організаціях, можуть отримати відтермінування від мобілізації через бронювання», — зазначив він. Крім того, посадовець наголосив, що релігійні організації при Українській православної церкві Московського патріархату, не можуть ставати стратегічними, тож їхні попи бронюванню не підлягають. Серед іншого Єленський також звернув увагу на те, що, згідно зі соціологічними дослідженнями, 25 % опитаних вважають, що священники повинні служити в армії так само, як і всі інші, а 44 % стверджують, що для них мають бути винятки, зокрема, не бути комбатантами.

ДУХОВНИЙ ПОСЕРЕДНИК НА ПЕРЕМОВИНАХ



■ Петро Йосип

В адміністрації президента США зараз розглядають як можливого посередника в перемовинах між Україною та Російською Федерацією (РФ) Патріарха Єрусалимського Феофіла III. Це питання обговорювали під час його нещодавньої 40-хвилинної зустрічі з Дональдом Трампом. Наприкінці червня ц. р. патріарх також може провести перемовини з російським диктатором.

Загалом Феофіла III вважають нейтральною і авторитетною постаттю в православному світі. Раніше він уже був залучений до гуманітарних і дипломатичних місій, зокрема, сприяв контактам між РФ та Ізраїлем під час звільнення Наами Іссахар, яку заарештували в Москві. Його ключовою перевагою є те, що він неполітична фігура, яка виходить із позиції релігійної та моральної довіри.

Офіційних коментарів Міністерства закордонних справ чи Офісу президента України щодо кандидатури Феофіла як потенційного посередника в перемо-

винах не пролунало. Проте джерело інформаційної агенції РБК-Україна в українській владі загалом позитивно оцінило ідею залучення православно-го патріарха до мирного процесу. «Чом би й ні? Чим більше посередників, тим більше буде відповідей від Росії, що Путін хоче воювати», — зауважив він, проте уточнив, що станом на зараз ніхто офіційно не звертався до українського керівництва з пропозицією щодо цього посередництва.

Натомість у Посольстві України в Ізраїлі з меншим ентузіазмом поставилися до кандидатури Феофіла III. «Участь цього патріарха в перемовинах з Україною нереальна. Україна ніколи на таке не піде — це все одно, що пропонувати нам у перемовини колишнього бундесканцелера Шредера, якому платять Путін, чи Карін Кнайсль, ексміністра закордонних справ Австрії, яка переїхала жити до РФ», — роз'яснив один із дипломатів.

За його словами, Феофіл нібито отримував готівку і від Московського патріархату, і від проросійських олігархів в Україні, ймовірно, Вадима Новинського. «Кого тільки не бачили в



нього, хто заходив зі спортивними торбами. З людиною, яка виступала проти надання томосу Православної церкви України і не визнала її, нам абсолютно не по дорозі. Зрештою, як Феофіл може бути посередником, коли він не відгукувався на жодні ініціативи нашого посольства щодо спілкування. Але людина зайняла чітку позицію, обіймається з послом РФ, бере участь у російських заходах. Нічого доброго для нас він не зробить», — наголосив дипломат.

Російські пропагандисти, природно, позитивно налаштовані до Єрусалимського Патріарха. Вони нагадали, що Феофіл III уже двічі зустрічався із Путіним. Уперше це сталося у травні 2013-го, коли російський диктатор прийняв Феофіла III та патріарха Російської православної церкви (РПЦ) Кирила у своїй резиденції в Сочі. Друга зустріч у тому ж складі відбулася у Кремлі в листопаді 2019 року.

Бачився патріарх із Путіним і під час візитів диктатора на Святу землю і Близький Схід. У листопаді 2025-го Путін нагородив Феофіла III орденом Дружби «за великий внесок

в інформаційний супровід заходів, присвячених святкуванню 80-х роковин перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.».

Times of Israel також попереджає, що Феофіл став інструментом впливу Кремля і є залежним від російських грошей. «Щоб легітимізувати свою діяльність в інших країнах та прикритися інтересами РПЦ, Москві потрібні релігійні діячі на місцях, які служитимуть мостами між РПЦ і місцевими жителями, релігійними лідерами, донорами, дипломатами та потенційними колаборантами», — вказали в ізраїльському виданні.

Там нагадали, що від початку повномасштабного вторгнення РФ до України Феофіл III не раз виступав на захист статусу РПЦ в Україні та за її межами. У вересні 2025-го він зустрівся з Кирилом в Астані (Казахстан). «Не таємниця, що Кремль безпосередньо фінансує проекти патріарха. Існують свідчення очевидців про безпрецедентні та недобросовісні перекази коштів від представників російського посольства, призначених для потреб Єрусалимського патріархату», — написала газета.

83 тис. за перстень із християнською символікою

■ Ірина Коляда

Нідерландський уряд викупив у жителя провінції Фрисландія середньовічний перстень, знайдений майже 30 років тому за допомогою металошукача.

Чоловік із фризського с. Сумар, який випадково знайшов середньовічний перстень, отримає за нього більш ніж 83 тис. EUR. Тепер прикраса стане частиною державної колекції

королівства. Перстень 1997 року знайшов Пітер де Йонг. Він планував продати артефакт за кордон, однак держава втрутилася, щоб зберегти історичну реліквію в Нідерландах. У Міністерстві культури королівства наголосили, що йдеться про надзвичайно рідкісну знахідку, бо персні з християнською символікою трапляються вкрай рідко. Тож артефакт має не лише мистецьку, а й історичну цінність для країни.

Ріанне Летшерт, міністр культури Нідерландів, зазначила, що ця каблучка має тісний зв'язок із фризською історією: «Вона також є символом християнізації Фрисландії. Ця історія чудово виражена в цій каблучці. Вона має дуже велику цінність».

Аби не допустити продажу артефакту за кордон, Еппо Браунс, попередній міністр культури королівства, ініціював процедуру надання персня статусу захищеної культурної спад-

щини. Спеціальна комісія визнала його «незамінним і невід'ємним» елементом культурної спадщини Нідерландів, що фактично унеможливило вивезення персня за кордон без спеціального дозволу.

Після перемовин власник персня погодився продати артефакт. Наразі влада розглядає можливість виставити унікальну прикрасу в одному з музеїв країни. Також не виключено, що перстень демонструватимуть під



час спеціальних виставок у різних регіонах країни. Експерти вважають знахідку одним із найцінніших середньовічних артефактів, виявлених у Фрисландії за останні десятиліття.



Фасад палацу Потоцьких



Перший у Львові електричний ліхтар

УТРАЧЕНИЙ ШАРМ ФРАНЦУЗЬКОГО ПАРКУ

Герб Потоцьких
на в'їзній брамі

Кам'яна ваза

■ Орися Шиян

Палац Потоцьких на вулиці Коперника у Львові — одна з небагатьох аристократичних резиденцій, що збереглися майже в первісному вигляді. Наприкінці XIX ст. там жили найзаможніші магнати Галичини, а довкола був розкішний парк із трояндами, скульптурами й алеями для прогулянок. Нині від парку залишилася лише частина, а історія резиденції має чимало цікавих фактів — від першої електрифікації до проекту підземного трамвая.

Ця ділянка землі разом зі старим палацом дісталася графу Альфреду Юзефу Потоцькому як посаг його дружини Марії-Климентини Санґушко. Потоцькі були дуже заможним та впливовим родом. Вони стали цукровими магнатами Галичини після того, як цукор стали виготовляти з буряків, а не з тростини. Родина фактично монополізувала цей бізнес. Відповідно, вони були одними з найбільших землевласників Галичини — їм належало понад 140 сіл і містечок.

У старому палаці певний час працював лікувально-ортопедичний заклад Едварда Мадейського, де лікували дітей із захворюваннями опорно-рухового апарату. Його рекламу зберегли старі медичні часописи. Згодом будівлю розібрали.

Нову розкішну резиденцію Потоцьких збудували наприкінці XIX ст. Родина мала нерухомість у Парижі та Ніцці (Франція), Лондоні (Англія), Відні (Австрія), багато часу проводила там, тому львівський маєток наслідував найкращі європейські палацові зразки XVIII—XIX ст. Львівський

палац єдиний на Галичині мав пандус для заїзду карет. Просторий курдонер (передня ділянка двору перед палацом) був спроектований за версальським принципом і дозволяв одночасно розвертатися вісьмом каретам.

Автором проекту був французький архітектор Луї Довернь. Роботи виконували під наглядом львівських архітекторів Юліана Цибульського та Людвіка Балдвіна-Рамулта, а оздобленням займалися скульптори Петро Герасимович і Леонард Марконі. Дах палацу вкрили дорогим сланцем, який видобували лише в Англії та Чехії.

Парадну браму прикрасили кованими елементами, ліпниною, гербом і вензелем із ініціалами Альфреда Потоцького. Автентичні хвіртки мають клямки у формі листочка аканта. Металеві роботи виконувала фірма Яна Дашека. А під час нещодавньої реставрації брами під шаром старої фарби побачили клейма фірми Йозефа Свободи — чеського майстра, який працював субпідрядником у Яна Дашека.

Фасад палацу оздоблений маскаронами, гербами Потоцьких і декоративними зображеннями зброї — мечами, шоломами, арбалетами, піками та сагайдаками зі стрілами. Лицарський шолом є символом того, що предки Потоцьких здобули шляхетство на полі бою ще далекого XII ст. Військова традиція була важливою частиною історії роду.

Ліхтарі біля парадного входу були електричними — їх установила віденська фірма Wagner. Тривалий час палац Потоцьких був єдиною електрифікованою будівлею Львова. Коли місто ще освітлювали газові ліхтарі, у Потоцьких все сяяло електрикою, у т. ч. ліхтарі на подвір'ї і над в'їзною брамою. Мало хто, крім Потоцьких, видав 1 млн 400 тис. крон за палац, плюс за проект архітектора, і міг собі дозволити ще й електрифікувати його.

Будівлю взялися зводити 1880-го. А вже 1892 року син власника Роман Потоцький із дружиною в'їхали у світлиці. Альфред Юзеф не дожив до фіналу будівництва: помер у Парижі 1889-го.

Проте вже на початку XX ст. через фінансові проблеми Роман Потоцький продав місту частину території довкола палацу. Згодом там з'явилася забудова сучасних вулиць Тихої та Ференца Ліста. У радянський час територію парку ще більше скоротили, поруч звели Палац мистецтв. Позаду нього збереглися старі стайні та двоповерховий павільйон для прислуги.

Палацовий парк поєднував елементи французького регулярного й англійського ландшафтного стилів. Там були квітники, фонтани, альтанки, мармурові чи дерев'яні лавки, декоративні скульптури та прогулянкові алеї. Тепер біля палацу Потоцьких є бароковий кам'яний п'єдестал, щоправда, не з цього парку. На ньому колись містилася чаша, прикрашена трояндами та голівками баранчиків.

Із часів Потоцьких у припалацовому парку збереглася частина насаджень: чотири дуби, алея багряника і метасеквої. За оцінками дендрологів, окремим деревам може бути більше як 150—200 років. Прогулянкова зона була насаджена розкішними квітниками, де росло близько 20 сортів троянд, сотні лілій. Клумби склалися в шестираменну зірку, алеї якої збігалися в центрі. Посередині традиційно стояв мармуровий п'єдестал, на якому роз-

міщувався або сонячний годинник, що було дуже популярно в той час, або якась скульптура. Кущові боскети — стрижену з букшпану огорожу — відтворили біля палацу й сьогодні. У наш час розплановані алеї засипані рожевим гравієм, у горщиках ростуть агаві.

А ще біля палацу стоїть незрозуміла двоповерхова будівля 1980-х. Її пристосували під Музей модернізму, який гарно заріс в'юнкою зеленню. Радянська влада хотіла реалізувати амбітний проект побудови підземного трамвая. А ця будівля була гуртожитком для робітників. Раніше на цьому місці була алея фруктових дерев.

Копати вхідний котлован стали посеред парку, зруйнували старе розпланування алеї та квітників. Також на території був ставок, який висушили для будівництва. Проте там дуже близько підходять водоносні шари, і внаслідок робіт льох палацу стало затоплювати, він почав давати тріщини. Наслідки цієї катастрофи ліквідували дуже довго.

Сьогодні палац Потоцьких є виставковим простором Львівської національної галереї мистецтв ім. Бориса Возницького й популярною туристичною локацією. Залишки колись розкішного парку біля палацу доповнюють мініскульптури замків та оборонної архітектури.

КОМАНДА, ЗА ЯКУ НЕ СОРОМНО

■ Руслан Травкін

На Swiss Life Arena у Цюриху нещодавно відбувся фінал ЧС із хокею, у якому зішлись національні команди Швейцарії та Фінляндії. Основний час завершився внічию — 0:0. Переможну шайбу в овертаймі закинув 20-річний фін Конста Хеленіус.

А в польському місті Сосновці відбувся ЧС із хокею в Дивізіоні ІА. За підсумками турніру дві путівки в еліту світового хокею здобули збірні Казахстану та України. Від цьогорічних змагань очікування були доволі стриманими: відсутність спарингів перед світовою першістю для «синьо-жовтих», геть інше налаштування на них суперників, адже українці тепер уже не новачки.

Як і 2025-го, українська збірна прогала в основний час лише один матч. Тоді був сумнозвісний поєдинок проти Японії на самому фініші турніру. Цього разу — стартова гра. Чи були поляки кращими за грою, контролем шайби, пресингом? Ні. Це підтверджує і статистика кидків — 32:22 на користь України. Чому ж поразка (2:3)? Відповідь проста: відсутність спарингів. Було багато сумбуру, надмірне бажання часто переважало холодний розрахунок і правильне позиціонування. Такі речі відпрацьовують у тренувальних матчах.

Підтвердив це і другий ігровий день, коли українці мінімально здолали Литву — 2:1. Було помітно, що зіграності бракує, а результат забезпечив вищий індивідуальний клас виконавців. Не випадково авторами шайб стали Ігор Мережка та Данило Трахт, які виступають за кордоном.

Проти французів зайвої метушні вже не було. Як наслідок — мінімум необов'язкових утрат шайби. У третьому періоді команда грамотно переміщувалася у власній зоні та проводила комфортні зміни. Перемога (3:2) була абсолютно заслуженою. Та й рахунок міг бути переконливішим, якби Олександр Пересунько реалізував буліт у дуелі з Кентеном Папійоном.

У матчі проти Казахстану сталося те, що українським хокейним збірним вдається нечасто — команда майже ідеально реалізувала свої моменти. На жаль, максимального результату досягти не вдалося, але навіть один бал залишав Україні шанс на підвищення.

Україна – Японія



Своє завдання українці виконали — обіграли Японію (3:1). Можливо, подекуди занадто глибоко сідали в оборону, через що Богдану Дяченку довелося вкотре нагадати, чому торік саме він отримав нагороду Best Goaltender цього дивізіону.

«Синьо-жовті» своїм тиском і загостреннями регулярно змушували суперників порушувати правила. Важливий нюанс — жодного вилучення через викидання шайби за межі майданчика чи невдалий челендж в опонентів не було. Усі штрафи стали наслідком саме активних дій українців. У підсумку команда реалізувала п'ять більшостей — колосальний прогрес, порівнюючи з минулим ЧС.

Окремо варто відзначити й гру спецбригади меншості — лише одна пропущена шайба. А втім, найбільше вражає інше. Усього 16 штрафних хвилин у настільки напружених матчах — це показник

дуже високої дисципліни. Українці не поступалися суперникам у швидкості та практично не допускали тактичних провалів, які доводилося б гасити фоломи. За цим показником збірна України розділила лідерство з Казахстаном. Але навіть казахи двічі пропустили у форматі «4 x 5», тоді як українців засмутили лише поляки.

Богдан Дяченко провів усі матчі від старту й до фінальної сирени. Безпосередньо на льоду його не було лише хвилину і 27 секунд — коли воротар залишав майданчик через відкладений штраф. Проти Польщі він брав своє, хоча й не здійснював чогось надзвичайного. У матчі з Францією була одна шайба, яку можна назвати воротарською. Та загалом голкіпер «Полонії» відіграв турнір на дуже високому рівні: 17 сейвів проти Литви, 38 — проти Казахстану й 32 — у грі з Японією. Показник 92,3 % відбитих кидків — справді

гросмейстерський рівень. Хоча варто визнати, що цього року загалом воротарі на турнірі демонстрували дуже сильну гру.

У травні наступного року збірна України вперше з 2007-го виступить в елітному дивізіоні ЧС. Та варто залишатися реалістами. Перші три-чотири матчі можуть дуже швидко повернути всіх із неба на землю, бо суперниками стануть Канада, Фінляндія, Швеція, Чехія. Навіть Німеччина з Латвією також зможуть показати, що є ще куди рости.

Але в другій частині групового етапу можливі зустрічі з Австрією, Італією, Угорщиною чи Словенією. І тут уже можна буде говорити про реальні шанси на боротьбу. Тим паче, що останніми роками на юнацькому та молодіжному рівнях українські збірні не раз перегравали цих опонентів. Тож чому б не перенести цей прогрес і на рівень головної національної команди?



■ Роман Журба

У Мексиці, Сполучених Штатах і Канаді 11 червня стартував 23-й Чемпіонат світу (ЧС) із футболу, який має закінчитися 19 липня.

Розпочався 23-й мундіаль

Матчі заплановані в таких 16 містах: Гвадалахара, Мехіко та Монтеррей (Мексика); Атланта, Бостон, Даллас, Г'юстон, Канзас, Лос-Анджелес, Маямі, Нью-Йорк, Філадельфія, Сан-Франциско та Сієтл (США); Торонто та Ванкувер (Канада). Загалом змагання складатимуться зі 104 матчів. Це буде найтриваліший чемпіонат світу з футболу в історії.

На ньому внесли деякі зміни в правила системи повтору VAR. Раніше можна було втручатись у гру лише в разі перегляду гола, вилучення, пенальті або помилки з ідентифікацією, якщо суддя покарав не того футболіста. Тепер додали ще дві ситуації: кутові

удари — якщо VAR вважає, що стандарт призначений неправильно; друга жовта картка — якщо гравець отримує вилучення через друге покарання, але VAR трактує це рішення як хибне.

FIFA також унесла зміни до правил відвідування матчів, заборонивши вболівальникам проносити на стадіони багаторазові пляшки для води. Раніше регламент дозволяв брати зі собою порожні прозорі пластикові пляшки об'ємом до 1 л. Однак список заборонених предметів розширили. Відтепер туди також входять горнятка, бляшанки й інші контейнери. У FIFA пояснили, що такі заходи ухвалили з

міркувань безпеки, щоб гарантувати захист гравців, арбітрів, уболівальників, волонтерів і персоналу. Та це рішення різко розкритикували, звинувативши організаторів у бажанні додатково заробити.

На церемонії відкриття на стадіоні «Естадіо Ацтека» виступили: відома колумбійська співачка Шакіра Ісабель Мєбарак Ріполл, нігерійським співак Burna Boy, колумбійський виконавець J Balvin і південноафриканська співачка Tyula. Сам ЧС відкрила голівудська акторка Селма Гаєк.

У першому матчі між збірними Мексики та Південної Африки з рахунком 2:0 перемогли господарі

ДО СЛОВА

FIFA розглядає можливість розширення до 64 команд кількість учасників ЧС-2030, який прийматимуть Іспанія, Марокко та Португалія. Ця ініціатива вперше виникла кілька місяців тому за запитом Південноамериканської конфедерації футболу, яка прагнула надати можливість виступити на турнірі командам, що рідко потрапляють до світової еліти. Джанні Інфантіно, президент організації, не раз наголошував на важливості світової першості для країн, які раніше не мали шансу на неї потрапити. Нині структура проведення ЧС затверджена під формат зі 48 збірними.

поля. Цікаво, що суддя показав гравцям аж три червоні картки — дві південноафриканцям та одну мексиканцю.

ЯК ПОКРАЩИТИ РОБОТУ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

■ Олександра Баландюх

Щитоподібна залоза виробляє гормони, які регулюють обмін речовин, температуру тіла, рівень енергії, роботу серця та нервової системи. Для природного функціонування їй потрібні певні поживні речовини, насамперед йод, селен і цинк. Ці мінерали необхідні для синтезу тиреоїдних гормонів і контролю запальних процесів. Дефіцит або надлишок окремих нутрієнтів може негативно впливати на вироблення гормонів і перебіг захворювань щитоподібної залози.

«Йод є ключовим елементом для синтезу гормонів. Недостатнє його споживання може призводити до порушення функції щитоподібної залози», — пояснює Олег Швець, відомий український гастроентеролог-дієтолог, і назвав продукти харчування, багаті на ці мінерали.

Основними джерелами йоду є: морська риба — 146 мкг на 85 г тріски (97 % від денної норми); морські водорості — 116 мкг на дві столові ложки сушеного норі (77 % від денної норми); набіл — 50 мкг на одну склянку знежиреного молока (56 % від денної норми); йогурт — 50 мкг на 3/4 склянки звичайного знежиреного грецького йогурту (50 % від денної норми); яйця — 31 мкг на одне зварене яйце (21 % від денної норми); сир — 14 мкг на 30 г сиру чеддер (9 % від денної норми);



морепродукти — 13 мкг на 85 г варених креветок (9 % від денної норми).

«Селен допомагає регулювати обмін тиреоїдних гормонів та бере участь у захисті тканин щитоподібної залози. Деякі дослідження показують, що достатнє споживання селену може бути корисним при автоімунному тиреоїдиті Хашимото (автоімунне запалення щитоподібної залози)», — зазначив професор.

Джерела селену: бразильські горіхи — один горіх містить 68–91 мкг селену; сардини — 45 мкг на 85 г консервів (82 % від денної норми); креветки — 42 мкг на 85 г варених креветок (76 % від денної норми); спагеті — 33 мкг на 100 г приготованих виробів (60 % від денної норми); за-

печена або варена квасоля — 13 мкг на 170 г (34 % від денної норми).

Верхня межа споживання селену становить 400 мкг на день. Надлишок селену може спричинити «часниковий» запах із рота, випадіння волосся, зміну кольору нігтів і навіть серцево-судинні ускладнення, тож лікар радить уживати ці харчі в помірних кількостях.

«Нестача цинку може порушувати нормальну роботу щитоподібної залози й асоціюється з ризиком гіпотиреозу. Зазвичай достатню кількість цинку отримують з їжі. Дефіцит може виникнути при неправильному харчуванні або захворюванні травної системи, що впливає на його засвоєння», — зауважив медик.

Джерелом цинку є: яловичина — 3,8 мг на 85 г запеченої вирізки (35 % від денної норми); фортифіковані сніданки зі зернових (каші та пластівці) — 2,8 мг на одну порцію (25 % від денної норми); гарбузове насіння — 2,2 мг на 30 г смаженого насіння (20 % від денної норми); філе індички — 1,5 мг на 85 г (14 % від денної норми).

«Продукти харчування з високим вмістом антиоксидантів підтримують здоров'я щитоподібної залози, захищаючи клітини від оксидативного стресу. Усі види ягід багаті на антиоксиданти та містять відносно небагато природних цукрів», — запевнив дієтолог.

Капустяні — броколі, цвіт-на капуста, капуста кале, бруксельська капуста, бок-

чай. Важливими є кількість і спосіб приготування цих овочів. Надмірне споживання (понад 1 кг щодня протягом місяця) сирі капусти кале, деяких сортів капусти коллард і бруксельської може знизити засвоєння йоду. Броколі, цвіт-на капуста, капуста кале та бруксельська містять сполуки глюкозинолати, які у великих кількостях впливають на вироблення гормонів щитоподібної залози. Термічна обробка (варіння, тушкування, запікання) руйнує ферменти, пов'язані з цими сполуками.

За словами лікаря, деякі продукти можуть спровокувати або погіршити перебіг захворювань щитоподібної залози. Автоімунні захворювання щитоподібної залози (тиреоїдит Хашимото, хвороба Грейвса) частіше зустрічаються у людей із целиакією. При підтвердженій целиації необхідна сувора безглютенова дієта. Однак наразі немає достатніх доказів того, що безглютенова дієта допомагає всім людям із недугами щитоподібної залози.

Дієтолог радить не намагатися збільшити споживання йоду за рахунок солоних ультраоброблених продуктів (чипси чи напівфабрикати), бо виробники майже не використовують йодовану сіль. Натомість надмірне споживання натрію може підвищити ризик гіпертонії та серцево-судинних захворювань. Мережі фастфуду також не зобов'язані використовувати йодовану сіль, але їхні страви містять багато соли, насичених жирів і калорій.

СБУ передали сучасні бойові медичні наплічники

■ Зоряна Павлюк

Світовий конгрес українців (СКУ) через свою ініціативу Unite with Ukraine у партнерстві зі Saint Javelin передав 15 сучасних бойових медичних наплічників медичним командам Служби безпеки України (СБУ).

Вони були створені в тісній співпраці з медиками СБУ й укомплектовані з урахуванням реальних потреб фронтової медицини та надання невідкладної допомоги пораненим у зоні бойових дій. Їхнє наповнення формували на основі

безпосередніх рекомендацій медиків, які працюють біля лінії фронту.

Кожен наплічник містить широкий набір життєво необхідних засобів для надання допомоги при травмах і невідкладних станах. До комплектації увійшли турнікети CAT Gen 7, вузлові турнікети SAM Junctional Tourniquet, гемостатична марля QuikClot, оклюзійні наліпки NuFin Vent, декомпресійні голки, компресована марля, травматологічні пов'язки, шини SAM, термоковдри для поранених, набори для лікування опіків, засоби для забезпечення прохідності дихальних

шляхів, надгортанні повітроводи, ендотрахеальні трубки, мішки Амбу, кисневі маски, набори для внутрішньовенних інфузій, внутрішньовенні катетери, шприци з фізіологічним розчином, препарати для екстреної допомоги, руків'я та клинки ларингоскопів, травматологічні ножиці, діагностичне обладнання та захисні медичні засоби.

У СКУ наголосили, що передані наплічники посилять спроможність медичних команд СБУ надавати допомогу при тяжких травмах під час фронтової евакуації і тривалої роботи в польових умовах. Вони



розроблені для ситуацій активних бойових дій, де швидке медичне втручання в перші хвилини після поранення може врятувати життя. «Кожна одиниця обладнання, передана через Unite with Ukraine, є реальною підтримкою для

тих, хто захищає Україну та рятує життя на передовій. Ми й надалі працюватимемо над тим, щоб українські захисники та медики мали все необхідне для виконання своєї життєво важливої роботи», — зазначив Павло Грод, президент СКУ.

ПРОПОЗИЦІЯ ПРАЦІ

Потрібна до роботи (на прибирання) помічниця – на цілий тиждень або на кілька днів (part-time). Забираю з околиць Old Bridge, South Amboy, Perth Amboy, Монроє.

Тел.: 732-309-7174
Оксана

Потрібні чоловіки для роботи на фабриці у Randolph, NJ. Навчаємо працювати з верстатами, забезпечуємо безкошт. мед. страхування, оплачуємо відпустку та святкові дні. Розмовляємо польською та англ. Тел. з пн. по пт. з 9 AM до 5:30 PM.

Тел.: 973-927-1100

ПОШУК ПРАЦІ

Даю уроки англійської мови стаціонарно та онлайн.

Тел.: 862-249-6156

Олександр

Даю уроки гри на музичних інструментах – скрипка та піаніно.

Тел.: 862-249-6156

Олександр

НА ПРОДАЖ

Продаємо в Чернівцях 2-кімнатну квартиру на 1-му поверсі в гарному районі.

Тел.: 929-580-3180

Наталія

ЗНАЙОМСТВО

Українка, 54 роки, познайомиться з самотнім освіченим українцем у віці 50-60 років, без шкідливих звичок, з високими моральними цінностями, спортивним, добрим – для дружніх стосунків і, можливо, створення сім'ї.

E-mail:

nit.rt46285@gmail.com

Олена

ПОСЛУГИ

Виконую ремонт кухонь і ванних кімнат. Гарантована якість. Добрі відгуки.

Тел.: 862-249-6156

Олександр



Агенство EastBridge Home Care

- Набирає на роботу працівників з ліценсом ННА для догляду за людьми похилого віку.
- Пропонуємо роботу в штаті Нью-Джерсі, а також курси ННА російською та англійською мовами.

732-385-7996 800-442-6979

У Північному Нью-Джерсі
**ДЛЯ РОБОТИ В БАНІ
ПОТРІБНІ
кухар,
помічник кухара
офіціант і бармен**
ГАРНІ УМОВИ
Тел.: 973-423-5808



ІМІГРАЦІЙНИЙ
АДВОКАТ

ЮЛІЯ ЄЛІСЕЄВА

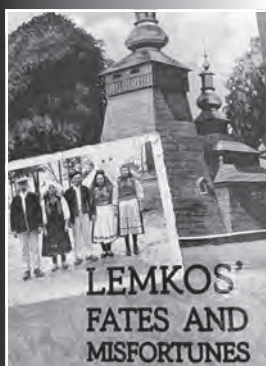
JULIA YELISEYEVA, Esq.

- ☐ ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ ПОСЛУГ
- ☐ ПЕРША КОНСУЛЬТАЦІЯ БЕЗКОШТОВНО

347-462-1244

76 W Brighton Ave. Ste 211,
Brooklyn, NY 11224

julawny@gmail.com

**У ПРОДАЖУ**

Книжка про історію Лемківщини в роках 1915-1948, на основі архівних матеріалів.

LEMKOS' FATES AND MISFORTUNES

Замовляти за тел.:

1-732-432-4928

або через імейл: szere777@msn.com



Подзвоніть або напишіть і ми надамо

БЕЗКОШТОВНО

інформацію як купити і продати нерухомість у Нью-Йорку

Потрібна допомога в продажі нерухомості – телефонуйте, будь ласка

(347) 612 8834
ivannakhimey@gmail.com
2219 Voorhies Avenue
Brooklyn, NY, 11235

Ivanna KHIMEY

Bright Horizons Realty, Inc

NYS Licensed Real Estate Associate Broker

COMMUNITY HEALTH CARE PROVIDERS

is offering several full-time/part time positions, including:

- DSP (Direct Support Professional)
- CPS (Community Participation Services) Staff
- Managers

Requirements:

- Basic English
- Valid documents to work legally in the U.S.

Details:

- Pay starts at \$16/hour for DSP positions.
- CPS and Manager positions available at your higher rate.
- Opportunities for overtime.
- 3 shifts (8 hours each) available.
- All required training will be provided and paid for.

To Apply:

Please send your resume and contact information to:

info@chcproviders.com

Транспортна компанія E2 E4, LTD

запрошує на роботу водіїв
CDL класу - A, owner-operators на OTR

МИ ПРОПОНУЄМО:

- Нові траки 2025, нові 53' dry-van, flatbed, conestoga (2020-2025).
- Оплата праці щотижнево dry-van від \$0.75c/m.; flatbed/conestoga від \$0.85c/m., екстра стоп, простий.
- Середній пробіг +3000 миль на тиждень, оплачуємо всі милі.
- Бонуси за чистий рекорд і хороші інспекції.
- 24/7 диспетчер з офісу

ВИМОГИ:

- Мінімум 6 міс. досвіду
- Чистий MVR рекорд
- Розмовляємо укр., пол., англ. мовами.

Тел.: 847-338-0853

**БУХГАЛТЕРІЯ
УСІ ПОДАТКИ**

Inna Earley CPA

973-342-9043

info@earley-tax.com

Тижневик «Міст»

**MeestWeekly**

600 Markley Street, Port Reading, NJ 07064, newspaper.usa@meest.com

РОЗМІЩЕННЯ ОГОЛОШЕННЯ
В ОДНОМУ НОМЕРІ
ТИЖНЕВІКА «МІСТ» КОШТУЄ:

Звичайне оголошення – \$ 5

В рамочці (розмір – business card) – \$ 20

Публікуватимуться лише оголошення,
написані розбірливим почерком і вислані
разом з money order або чеком.

ОГОЛОШЕННЯ МОЖНА ПОДАТИ ТЕЛЕФОНОМ АБО ЛИСТОМ

Tel.: 908-937-6342

Адвокат Сергій Поліщук
ІМІГРАЦІЙНЕ ПРАВО
та інші юридичні та нотаріальні питання

Доктор права Сергій Поліщук представляє клієнтів в імміграційних справах по всій території США. Адвокат отримав ліцензію для практики у штаті Нью-Йорк та є членом Американської асоціації імміграційних юристів.

Law Office of Serge Polishchuk PLLC, 100 Church St, Suite 800, New York, NY 10007
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: polishchuklaw@gmail.com

Китайці освоюють «зомбі-заводи» у Європі

■ Роман Журба

Китайські виробники електромобілів активно розширюють присутність на світовому ринку, запускаючи нову хвилю угод щодо використання виробничих потужностей західних автомобільних концернів. Мова про так звані виробничі лінії зомбі, які раніше належали західним брендам або використовувалися ними, але зараз не завантажені.

Зокрема, Stellantis планує надати в розпорядження китайських партнерів Learmotor і Dongfeng заводи в Іспанії та Франції. Водночас Geely, як очікується, візьме під свій контроль незайняту виробничу лінію на іспанському заводі Ford. BYD вже придбала колиш-

ній завод Ford у Бразилії та розглядає можливість відкрити нові заводи в Латинській Америці чи Європі. Xpeng обговорює варіанти розміщення заводів із Volkswagen та іншими компаніями.

Експерти вважають, що ця тенденція свідчить як про сильні позиції китайських виробників у процесі переходу на електромобілі, так і про слабкість традиційних автоконцернів, що постають перед проблемою незавантажених потужностей. За оцінками UBS, одного з найвпливовіших світових менеджерів приватного капіталу зі штаб-квартирами в Цюриху та Базелі, китайські автовиробники можуть збільшити свою частку на світовому ринку із 25 % 2025 року до 35 % 2030-го.

Заряджається за шість хвилин

■ Олег Садовий

Китайська компанія CATL презентувала на власному технологічному заході третє покоління акумуляторів Shenxing.

Новинка здатна заряджатися майже повністю за трохи більше ніж шість хвилин. За даними виробника, зарядка від 10 % до 35 % відбувається за хвилину, до 80 % — за три хвилини 44 секунди, а до 98 % — за шість хвилин 27 секунд. Навіть за температури мінус 30 градусів за Цельсієм акумулятор можна зарядити до 98 % приблизно за дев'ять хвилин.

Ключем до таких результатів став низький внутрішній опір — лише 0,25 міліома, що приблизно на 50 % менше за середній рі-

вень у галузі. Крім того, інженери впровадили низку нових технологій: покращене охолодження елементів, точний багатоточковий контроль температури та систему самонагріву, що дозволяє ефективно заряджати батарею навіть у холодних умовах.

Окремо підкреслили довговічність: після тисячі циклів швидкої зарядки акумулятор зберігає понад 90 % початкової ємності. Це важливий показник, адже ультрашвидка зарядка традиційно негативно впливає на ресурс батарей. Також CATL представила комплексне рішення, яке поєднує ультрашвидку зарядку з можливістю швидкої заміни акумулятора, що дозволяє користувачам обирати оптимальний варіант залежно від умов експлуатації.



ГУМАНОЇДНІ РОБОТИ НА ЗАВОДАХ HYUNDAI

■ Іван Заторський

Південнокорейська група компаній Hyundai Motor Group створила підрозділ, що займається просуванням її стратегії «програмно керованого виробництва» (SDF) і забезпеченням компонентами для роботів у межах поширення впровадження гуманоїдних роботів Atlas на своїх автомобільних заводах. Корпорація нещодавно створила спеціальну посаду для контролю ініціативи SDF і призначила на неї Алпеша Пателя, головного директора з інновацій у Hyundai Motor Group Innovation Center Singapore.

Цю новацію розглядають як перший крок до застосування стратегії SDF у всій глобальній виробничій мережі Hyundai. А концепція SDF означає створення фабрик, де штучний інтелект контролює процеси та керує виробничими, логістичними операціями тощо за допомогою спеціального програмного забезпечення.

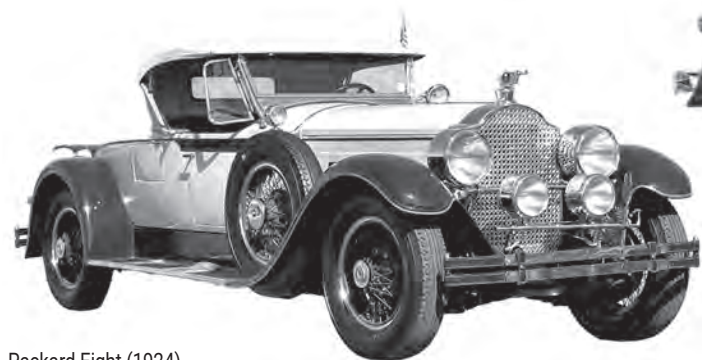
Раніше Hyundai Motor Group оголосила про плани створити до 2028-го

потужності, здатні виробляти 30 тис. гуманоїдних роботів на рік, та залучити 25 тис. роботів на автозаводах Hyundai Motor Co. та Kia Corp. Згідно з планом, гуманоїдний робот Atlas, розроблений американською дочірньою компанією групи Boston Dynamics Inc., починаючи з 2028-го виконуватиме операції з упорядкування деталей на заводі Hyundai Motor Group Metaplant America у штаті Джорджія. Очікується, що з 2030 року роль

людиноподібного робота розшириться до робіт зі складання деталей.

Корпорація також планує поступово розширювати залучення роботів на нові заводи в Індії та Південній Кореї. Hyundai Motor Group раніше створила новий офіс, орієнтований на закупівлю компонентів робототехніки, який очолює Со Хьон Сон, колишній керівник відділу стратегічного планування в Beijing Hyundai.

Найелегантніші машини в історії



Packard Eight (1924)



Reo Royale (1931)



Stutz Vertical Eight (1926)

ГОРОСКОП ІЗ 18 ДО 24 ЧЕРВНЯ

**Овен (21.03—20.04)**

Гроші у вас будуть, але якщо не візьмете їх під контроль, то чекайте біди. Існує ризик імпульсивних покупок, тож стримуйте свої емоції, не йдіть на закупи в кепському гуморі або голодні. Якщо стримаєтеся хоча б наполовину, вважайте, що перемогли. Навіть коли на вулиці літо зі своїм розмаїттям овочів, фруктів, не варто забувати про те, наскільки важливо берегти здоров'я. Зверніть увагу на серцево-судинну систему, адже перевантаження та спека можуть датися взнаки.

**Телець (21.04—21.05)**

Очікуйте фінансової стабільності, жодних різких падінь чи космічних злетів. Усе йтиме рівненько та спокійно. Зараз хороший час для планування витрат і невеликих інвестицій у себе (навчання, догляд, комфорт). Але не варто дослухатися до «вигідних пропозицій», що виглядають надто прибутковими — під завісою солодких обіцянок може критися брехня. Маєте також більше уваги приділити своєму самопочуттю.

**Близнюки (22.05—21.06)**

Гроші можуть надходити з кількох джерел одразу, але так само легко розпорозуватимуться, тому необхідно бути уважними. Станеться багато дрібних витрат, які в сумі виявляться несподіванкою. Краще одразу визначте собі ліміт на розваги, інакше буде непереливки. Ризикуєте відчути, що гроші витікають із рук, наче водичка. Зверніть увагу на нервову систему. Бо можете відчувати перевтому від інформаційного шуму й недосипання.

**Рак (22.06—23.07)**

Зараз усе зав'язано на вашому емоційному стані: якщо ви спокійні, то й гроші триматимуться купи, а якщо нервуєте, відразу ж починаються хаотичні витрати з єдиною метою — потішити себе. Витрати потрібні на дім, затишок, дрібні радощі, і це нормально, але якщо в міру. Може з'явитися ідея додаткових прибутків або підробітку, це має сенс. Ваше слабке місце зараз — травна система та загальне емоційне тло.

**Лев (24.07—23.08)**

Ви захочете витратити гроші красиво, тому вони тектимуть

рікою на вас, на імідж, на враження, бо захочеться вразити. Важливо не перегнути палицю: ви можете дозволити собі більше, ніж зазвичай, але не все одразу. Обережніше дійте зі свободою розкидатися грошима. Можливі цікаві фінансові пропозиції або нові ідеї заробітку. Не ігноруйте їх, навіть якщо спершу здадуться дрібницею. Зі здоров'ям також варто поводитися прискіпливіше.

**Діва (24.08—23.09)**

Зараз ви чітко бачите, де витрати зайві, а де виправдані. Раціональність і чітке планування — ваш девіз. Виникне можливість додатково заробити або оптимізувати бюджет так, що самі здивуєтесь. Головне — не впадати у крайнощі й не економити буквально на всьому. У зоні особливої уваги — кишківник, мікрофлора та травлення загалом.

**Терези (24.09—23.10)**

Можуть з'явитися приємні бонуси, які стануть цікавим поштовхом, але тільки якщо не витратите їх за раз на щось дуже потрібне. Є шанс отримати пропозицію, що додасть грошей. Можливо, повернуть старий, давно забутий борг. Не погоджуйтесь на сумнівні фінансові авантюри, навіть якщо вони звучать дуже привабливо. Зверніть увагу на нірки, будьте з ними вельми обережними. Також можливі перепади тиску, особливо у спеку.

**Скорпіон (24.10—22.11)**

Ви перемкнетесь на режим «контролюю все», і це правильно, бо дрібні витрати можуть непомітно з'їдати бюджет. Зараз удалий час для планування великих покупок або інвестицій. Але не поспішайте вкладатись у перший же актив, що трапився на очі. Перш ніж віддати гроші, вивчіть і зважте всі ризики. Вашими слабкими місцями зараз є нервова система та сон. Якщо ігноруватимете втому, організм дуже швидко примусово поставить вас на павзу.

**Стрілець (23.11—21.12)**

Вам хочеться витратити. Це цілком нормально, бо надворі нарешті літо. Але баланс між «хочу» і «треба» доведеться тримати, інакше доведеться засумувати. Можливі цікаві пропозиції підробітку або но-

вих проєктів. Перш ніж узятися за роботу, критично оцінюйте вимоги й винагороду. Бо іноді гра не вартує свічок. Зверніть увагу на суглоби та спину. Особливо уважно дослухайтесь до власних відчуттів, якщо раптом вирішите стати дуже спортивними за один день.

**Козеріг (22.12—20.01)**

Ви наче бухгалтер свого життя: усе рахуєте, аналізуєте та виснуєте. Це дасть результат, але не забувайте залишати собі місце для маленьких радощів. Можливий шанс підвищити прибутки через відповідальність, яку інші не захотіли брати на свої плечі. Але й ви не проявляйте надміру героїства, бо варто ретельно поміркувати над тим, чому це раптом ніхто не захотів братися за ту роботу. Ретельніше дослухайтеся до сигналів, які надсилає організм, бо він може наполегливо натякати, що йому бракує підтримки, вітамінів або відпочинку.

**Водолій (21.01—19.02)**

Якщо раптово вирішите змінити підхід до грошей, то це буде не імпульс, а цілком адекватне, свідоме прозріння. Зараз слушний час для експериментів: додатковий підробіток, новий формат роботи або навіть інший спосіб витрат. Але не поспішайте різко відмовлятися від старих джерел прибутків. Усе, що дає гроші, має залишатися. Ваша зона уваги — нервова система. Намагайтесь не перевантажувати мозок. Якщо відчуваєте, що думок більше, ніж годин у добі, варто терміново пригальмувати, сповільнитися та відкинути все зайве.

**Риби (20.02—20.03)**

Перепади настрою можуть спровокувати на надмірні витрати. Сьогодні економите, а вже завтра скуповуєте все, що гарно виглядає. Є шанс заробити на творчості або нестандартних ідеях. Не відкладайте на потім те, що може дати гроші вже і зараз, тому уважніше ставтеся до пропозицій і власних думок. Зверніть увагу на лімфатичну систему, бо її забіганки одразу помітно. Набряки, важкість або втома можуть сигналізувати, що ви занадто довго сидите чи стоїте. Організму потрібне плавання або просто більше руху без зайвих зусиль.

Світлана Таланова

Г	А	Р	М	А	Т	А	П	К	З
Г	Л	Ю	К	О	З	А	Р	О	А
Ь	К	М	Л	І	Т	С	О	Н	П
Л	О	А	П	А	Р	К	С	А	О
Е	Б	Л	Д	І	Л	Г	П	Т	Б
Л	Е	Ю	П	О	Р	Т	Е	І	І
А	Н	К	Д	І	Л	С	К	В	Ж
Р	Я	Н	О	Р	А	Б	Т	С	Н
А	К	Г	О	Р	Я	Н	И	Н	И
П	Ф	О	Р	М	У	Л	Я	Р	К

Серед літер у клітинках знайдіть указані слова: барон, глід, глюкоза, горянин, запобіжник, кобеняк, малюк, паралель, парк, порт, світанок, слід, стіл, формуляр, гармата. Запишіть слово, що залишилося.

Відповідь на завдання із № 24: гриль.

«НЛО» збили ракетою за пів мільйона доларів

■ Іван Заторський

Американські військові витратили дорогу ракету на знищення об'єкта, який уважали потенційною загрозою. Інцидент стався над озером Гурон.

Тоді винищувач F-16 отримав завдання перехопити невідомий літальний об'єкт (НЛО), який не змогли ідентифікувати. Пілоти

повідомили про «чорну сферу» з підвішеною мотузкою.

Пізніше Шон Кіркпатрік, колишній керівник Управління Пентагона з вивчення аномальних явищ, розповів, що збитий об'єкт виявився повітряною кулею, яка належала молодіжному дослідницькому проєкту бойскаутів. Ця куля встигла вісім разів облетіти Землю, перш ніж її збили американські військові.

У Грузії відкрили льох Сталіна



■ Сніжана Непійпиво

У Грузії вперше відкрили винний льох радянського диктатора Йосипа Сталіна, де зберігають близько 40 тис. пляшок вина з відомих французьких шато.

Раніше вони належали російському імператору Олександру III та його синові Миколі II. Після дер-

жавного перевороту 1917 року радянська влада конфіскувала царське майно. Частина винної колекції згодом опинилася в розпорядженні Сталіна. Пізніше диктатор поповнив колекцію власними улюбленими винами. Грузинська влада планує виставити колекцію на аукціон. Кошти від продажу спрямують на відкриття школи виноробства.

Йосип Сталін (справжнє прізвище Джугашвілі) народився в грузинському місті Горі. Він керував СРСР в 1920—1950-х рр. Радянська влада на чолі зі Сталіном учинила Голодомор 1932—1933 років — геноцид українського народу, що забрав життя мільйонів людей. Створені за його правління політична система й ідеологія отримали назву «сталінізм».